

LLEI 20/2006, DE 15 DE DESEMBRE, MUNICIPAL I DE RÈGIM LOCAL DE LES ILLES BALEARS¹

(BOIB núm. 186 Ext., de 27 de desembre de 2006)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'entrada en vigor de la Llei de bases del règim local de 1985, a l'empara de l'article 149.1.18 de la Constitució del 1978, va suposar una nova concepció de l'Administració local.

Vint anys més tard sorgeix la necessitat d'aprofundir dins aquesta nova concepció, que permet fer realitat institucional el principi de l'autonomia local, consagrat als articles 137 i 140 a 142 de la Constitució i a la Carta europea de l'autonomia local, i en

¹ Aquesta Llei ha estat afectada, entre d'altres, per les disposicions següents: Llei 6/2007, de 27 de desembre de mesures tributàries i econòmicoadministratives ([BOIB núm. 196, de 29 de desembre de 2007](#)); Llei 4/2008, de 14 de maig, de mesures urgents per a un desenvolupament territorial sostenible a les Illes Balears ([BOIB núm. 68, de 17 de maig de 2008](#)); Llei 12/2010, de 12 de novembre, de modificació de diverses lleis per a la transposició a les Illes Balears de la Directiva 2006/123/CE, de 12 de desembre, del Parlament Europeu i del Consell, relativa als serveis en el mercat interior ([BOIB núm. 171, de 25 de novembre de 2010](#)); Llei 15/2012, de 27 de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2013 ([BOIB núm. 195, de 29 de desembre de 2012](#)); Llei 4/2013, de 17 de juliol, de coordinació de les policies locals de les Illes Balears ([BOIB núm. 106, de 30 de juliol de 2013](#)); Llei 2/2014, de 25 de març, d'ordenació i ús del sòl ([BOIB núm. 43, de 29 de març de 2014](#)); DL 1/2017, de 13 de gener, de modificació de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, i de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i de mesures en matèria de coordinació de les policies locals de les Illes Balears ([BOIB núm. 6, de 14 de gener de 2017](#)); Llei 3/2017, de 7 de juliol, de modificació de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, per introduir mesures de transparència i participació ([BOIB núm. 85, de 13 de juliol de 2017](#)); Llei 13/2017, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2018 ([BOIB núm. 160 Ext., de 29 de desembre de 2017](#)); Llei 6/2018, de 22 de juny, per la qual es modifiquen diverses normes de l'ordenament jurídic de les Illes Balears en matèria de turisme, de funció pública, pressupostària, de personal, d'urbanisme, d'ordenació farmacèutica, de transports, de residus i de règim local, i s'autoritza el Govern de les Illes Balears per aprovar determinats textos refosos ([BOIB núm. 78, de 26 de juny de 2018](#)); Llei 14/2018, de 28 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2019 ([BOIB núm. 163, de 29 de desembre de 2018](#)); Llei 12/2019, de 12 de març, de consultes populars i processos participatius ([BOIB núm. 36, de 19 de març de 2019](#)); Llei 19/2019, de 30 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2020 ([BOIB núm. 175, de 31 de desembre de 2019](#)); Llei 2/2020, de 15 d'octubre, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19 ([BOIB núm. 180, de 20 d'octubre de 2020](#)), i Decret Llei 3/2021, de 12 d'abril, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que s'han de finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència ([BOIB núm. 49, de 13 d'abril de 2021](#)). Cal tenir en compte que aquesta Llei es troba inclosa en l'annex 1 de la Llei 5/2015, de 23 de març, de racionalització i simplificació de l'ordenament legal i reglamentari de la comunitat autònoma de les Illes Balears ([BOIB núm. 44, de 28 de març de 2015](#)), la qual en l'art. 2 estableix que «S'autoritza el Govern perquè, abans del dia 31 de desembre de 2019, aprovi els textos refosos de les normes legals que s'indiquen a l'annex 1, d'acord amb l'article 37 de la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears.

Aquesta autorització inclou la possibilitat de regularitzar, aclarir i harmonitzar els textos legals que s'han de refundre.»

el qual es fonamenta el règim local espanyol. No basta garantir un mer concepte formal d'autonomia local, sinó que és necessari assolir una autèntica autonomia material, mitjançant la garantia de l'exercici efectiu de les competències legalment atribuïdes als ajuntaments.

Diverses comunitats autònomes van emprendre molt prest el desplegament de l'anomenada legislació bàsica de règim local, sobre el text de la Llei de bases del 1985 i del text refós del 1986. Després dels primers anys d'iniciatives legislatives, el Govern de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha volgut elaborar un projecte de llei municipal i de règim local, dins aquest context, però en una perspectiva temporal més reposada, susceptible de recollir les darreres novetats tant en l'ordre de les idees com en l'aspecte legislatiu i jurisprudencial. Així sorgeix un nou text normatiu per a la comunitat autònoma de les Illes Balears, fruit de la reflexió i de l'experiència pròpies, adreçat a donar resposta a les necessitats actuals de les nostres illes, la singularitat geogràfica i humana de les quals és innegable.

El municipi constitueix el nivell local bàsic i essencial de l'organització territorial a les Illes Balears que permet fer més efectiva la participació de la ciutadania en l'adopció de les decisions públiques que l'afecten més directament, així com gestionar amb menor cost i major efectivitat les competències locals.

La filosofia d'aquesta nova llei balear es fonamenta en diferents punts. En primer lloc, en la recerca de l'enfortiment de la institució municipal, tant en la seva actuació gestora, com en la seva participació pública en benefici de la qualitat de vida de la comunitat que representa. En segon lloc, en la necessitat de regular els aspectes participatius del veïnatge i de qui el representa a través dels canals organitzatius més moderns. Un tercer objectiu és, per altra banda, prevenir el minifundisme municipal i la consegüent disminució de la capacitat de gestió en aquest primer nivell de l'Administració pública, així com també la minva injustificada dels recursos dels ajuntaments per atendre les seves competències municipals. Finalment, un repte important és la voluntat de simplificar la funció pública, mitjançant l'assimilació progressiva del funcionariat local al funcionariat autonòmic, per obrir-li d'aquesta manera noves perspectives de carrera i possibilitar-li una major eficàcia pràctica en les seves funcions.

Amb la Sentència núm. 214/1989, del Tribunal Constitucional, amb la qual va ser anul·lat el precepte que preestablia la jerarquia de fonts en matèria local, sorgeix una de les novetats més suggestives, que és la consolidació definitiva del concepte de 'bàsic' i, en conseqüència, ja només poden considerar-se com a normes bàsiques les normes estatals de règim local que hagin estat qualificades com a tals.

En virtut d'aquesta nova doctrina jurisprudencial es deixa lliure un ampli espai normatiu a les comunitats autònomes, que poden legislar lliurement sobre diferents matèries contingudes en els texts estatals, ja que aquests adquireixen un caràcter de mera supletorietat.

L'Estat, a partir d'aquesta sentència, ha assumit aquesta situació ja que, amb posterioritat a la sentència esmentada, s'ha limitat a establir el caràcter bàsic d'alguns comptats preceptes de la nova normativa que d'alguna manera afecti el règim local, i encara que la competència estatal en moltes matèries continua essent exclusiva, en altres ha quedat constitucionalment limitada a la fixació de les bases, de manera que a les comunitats autònomes els correspongui el desplegament legislatiu.

Això determina l'aplicació de diferents criteris en cada una de les matèries locals: règim organitzatiu, activitats, serveis, funció pública, contractes, hisenda local, etc., en funció de les respectives competències.

La normativa estatal bàsica que s'ha de tenir present és, fonamentalment, la que recull la Llei de bases de règim local del 1985, el text refós del 1986 i la Llei d'hisendes locals de 5 de març del 2004, així com les seves modificacions. També ha estat objecte d'especial atenció la Llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per a la modernització del govern local, no sols perquè introdueix modificacions a la Llei de bases, sinó també quan estableix un règim especial per a les grans ciutats, entre les quals està inclosa Palma de Mallorca, la voluntat de la qual de tenir una llei de capitalitat pròpia és ben coneguda.

Respecte de la competència autonòmica, els articles 10 a 17 de l'Estatut d'Autonomia delimiten les matèries en què la comunitat autònoma té la competència exclusiva, així com les altres matèries en les quals li correspon el desplegament legislatiu i la funció executiva. D'acord amb l'article 148.1.2 de la Constitució, l'article 11.2 de l'Estatut d'Autonomia determina que, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, correspon a la comunitat autònoma de les Illes Balears el desplegament legislatiu i l'execució de la matèria de règim local.

La competència de la nostra comunitat autònoma és, per tant, doble: legislativa, en matèria d'organització i de règim jurídic dels ens locals, i executiva, mitjançant funcions de coordinació de l'activitat d'aquests ens.

El títol de 'Llei municipal i de règim local de les Illes Balears' s'estima apropiat per a una futura llei autonòmica de les Illes Balears tenint present el seu àmbit d'aplicació, fruit de la peculiar organització territorial de les nostres illes: per una part, hi ha els municipis i els ajuntaments i, per l'altra, la resta d'entitats locals, entre les quals hi ha els consells.

El caràcter dual dels consells ha determinat que es regeixin per una regulació paral·lela: una llei especial en consideració als seus aspectes politicoorganitzatius, que no és aconsellable reproduir en aquesta llei. Però també la llei pròpia municipal, per regular el règim jurídic del seu funcionament i de la seva activitat, que ha de ser el mateix que el dels municipis. Per això, és lògic que la futura llei sigui doblement municipal i de règim local, pel ventall dispar de destinataris que comprèn.

En el títol preliminar s'inclouen els principis informadors del règim local. Interessa destacar el caràcter representatiu de la col·lectivitat local, conseqüència de la legitimitat democràtica directa dels municipis. Ens trobam davant una representativitat objectiva, perquè el municipi representa de manera necessària tot el veïnatge, independentment de la seva voluntat o del sentit del seu vot. Les conseqüències d'aquesta representativitat objectiva es projecten de manera natural a través de les competències atribuïdes als ajuntaments, no sols en l'exercici de l'autogovern, sinó també cap a l'exterior, canalitzant el dret de participació d'aquesta col·lectivitat en les decisions que l'afectin.

El títol I fa menció lògica dels consells, dels quals ja s'ha indicat el doble caràcter d'entitat local i alhora amb personalitat autonòmica. Com a conseqüència d'això, són sotmesos, d'una banda, a una llei especial que en regula els aspectes politicoorganitzatius i, de l'altra, són regits per aquesta llei municipal quant a l'activitat i al funcionament.

Per la seva banda, els municipis, recollits en el títol II, resulten enormement enfortits com a entitat política i administrativa, en la mesura que se'n potencia la capacitat de gestió i, juntament amb això, la capacitat d'incidir en l'entorn econòmic i social per promoure el benestar del veïnatge.

Es regulen els elements identificadors del municipi, els supòsits d'alteració de termes municipals i la creació de nous municipis; alhora que s'estableix l'obligació de prestar serveis bàsics en tots els nuclis tradicionals determinats pels municipis. Tot això, com s'ha dit, amb la finalitat de garantir l'exercici de les competències obligatòries amb la suficiència de recursos financers i evitar l'empobriment de la capacitat de gestió de l'Administració local. D'aquí ve la nova voluntat del Govern de les Illes Balears de contribuir al sosteniment econòmic dels municipis històricament més petits, sufragant la dedicació exclusiva dels batles i de les batllesses quan sigui necessari.

Finalment, cal fer una referència a la possibilitat d'establir règims especials en determinats municipis, i una menció especial del municipi de la capital, Palma de Mallorca, que ja va ser objecte d'una proposta de Carta municipal aprovada unànimement pel seu ajuntament el juliol del 2000.

El títol III està dedicat als altres ens locals. Així, es refereix a les mancomunitats de municipis, incorporant els principis informadors i les normes essencials de la seva regulació; als consorcis, com a forma freqüent de l'associacionisme municipal amb altres administracions públiques; a les entitats locals menors i a les àrees metropolitanes. Amés, també s'afavoreixen els mecanismes de descentralització i de desconcentració, amb figures com les juntes de veïnatge, els districtes i les delegacions territorials, com també els mecanismes de participació ciutadana en la vida pública.

El títol IV, que s'ocupa de les relacions interadministratives, tracta d'incorporar qualsevol tipus de relacions entre les diferents administracions públiques implicades en la vida municipal, tant les que afecten la titularitat i l'exercici de les competències, com les de les diferents modalitats de control que encara subsisteixen, si bé amb un matís molt diferent del de l'antiga tutela administrativa.

El títol V recull disposicions comunes a totes les entitats locals amb certa minuciositat: l'estatut dels membres de les corporacions locals, el règim de funcionament dels seus òrgans col·legiats, la regulació dels seus actes i acords, com també la informació i la participació ciutadana en la vida local. Es reproduïx la normativa bàsica, però es respecta l'autonomia municipal i la potestat d'autoorganització de cada corporació, plasmada generalment en el propi reglament orgànic, en què s'estableixen les peculiaritats organitzatives i de funcionament que cada entitat local estimi necessàries.

Encara que el títol VI, dedicat als béns municipals, està estretament subjecte al marc de la legislació estatal, s'hi inclou la normativa bàsica estatal complementada en les matèries que requereixen un tractament amb rang legal. D'aquesta manera es regula el que es refereix a la classificació dels béns i dels drets, l'alteració de la seva qualificació jurídica, l'adquisició, l'alienació i el gravamen dels béns, la permuta de béns patrimonials, la cessió gratuïta i les aportacions directes. Finalment, hi ha un capítol especial dedicat a l'aprofitament dels béns i a la seva tutela.

La regulació de les obres, els serveis i les activitats econòmiques de les entitats locals apareix en el títol VII. Es precisen el concepte i les classes d'obra pública, es

regula la dualitat de les activitats i dels serveis públics municipals i es fixen unes normes generals sobre l'establiment dels serveis públics i les diferents modalitats de gestió directa i indirecta. Entre les primeres s'esmenta l'entitat pública empresarial incorporada per la Llei de modernització i, entre les segones, s'al·ludeix a les figures de l'arrendament i de les fundacions.

Pel que fa a la iniciativa pública local en matèria econòmica, es recullen els requisits per exercir-la.

Un altre títol, el VIII, es dedica a la intervenció administrativa en l'activitat privada, amb referència en primer terme a l'acció de foment, tant pel que fa a les subvencions com a l'acció concertada, i s'estableixen després les modalitats d'intervenció, les classes d'autoritzacions i llicències, els diferents tipus d'infraccions i les sancions per incompliment en defecte de normativa sectorial específica.

El marge de moviment que permet la Llei estatal de contractes de les administracions públiques al legislador autonòmic és reduït, i a aquesta matèria es dedica el títol IX; però aquest marge és suficient perquè es puguin introduir algunes singularitats que la pràctica dels serveis municipals aconsella.

En el títol X, dedicat al personal dels ens locals, la primera característica de la regulació que es proposa és la unificació essencial del règim jurídic de la funció pública autonòmica i local, en un exercici de simplificació i d'aproximació de cossos i escales. Això comporta l'aplicació al funcionariat local de la Llei balear de la funció pública en bloc, amb les especialitats indispensables, com a resposta a la voluntat d'acostament de les dues funcions públiques de la comunitat balear, que implica l'obertura de noves perspectives de carrera a partir de l'assimilació progressiva del funcionariat local i autonòmic. Amb una intenció d'austeritat, s'incorporen només les previsions legals que requereixen una imposició normativa amb rang de llei i es formulen els preceptes en forma de principis generals, de manera que el text pugui resistir millor el temps i els canvis de context en els quals la norma s'ha d'aplicar. S'ha estimat que la regulació amb rang de llei s'ha de limitar a les matèries que estrictament requereixen aquest rang. La resta de la normativa es pot desplegar reglamentàriament i per mitjà de convenis o d'acords sindicals.

El títol XI atén les hisendes locals. Encara que aquesta matèria correspon a la competència exclusiva de l'Estat, en matèria tributària, actuació pressupostària, comptable i de fiscalització, la llei autonòmica pot incidir en la garantia dels principis de suficiència financera, en l'autonomia local i en el principi de participació municipal en la presa de decisions en aquesta matèria.

Hem d'afegir un altre aspecte en aquest camp normatiu, que és el que es refereix a la tutela financera dels ens locals, tutela que per mandat de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears correspon també a la comunitat autònoma.

Una conseqüència del que hem exposat és que s'ha centrat la regulació autonòmica de les hisendes locals en la regulació de la participació local en els ingressos de la comunitat autònoma, participació constitucionalment garantida i exercida mitjançant els fons autonòmics de cooperació. Cal destacar el fons de cooperació local, anual i incondicionat, juntament amb altres fons finalistes destinats al finançament estable d'infraestructures i serveis singulars, amb caràcter sovint pluriennal, per permetre als municipis programar la seva activitat i assumir les càrregues financeres de les obres i dels serveis de la seva competència.

TÍTOL PRELIMINAR

Article 1. Organització territorial

La comunitat autònoma de les Illes Balears articula la seva organització territorial en illes i municipis. Les institucions de govern de les illes són els consells i les dels municipis, els ajuntaments.

Article 2. Altres entitats locals

També tenen la condició d'ens locals les mancomunitats de municipis, les entitats locals menors, les àrees metropolitanes i els consorcis locals constituïts per ens locals entre si o amb altres administracions públiques que tinguin per objecte essencial la prestació de serveis i d'obres que siguin competència dels ens locals.

Article 3. Principis d'organització

1. Es garanteix al municipi i a les altres entitats locals que puguin existir la plena autonomia per a la gestió dels seus respectius interessos, així com per a l'exercici de les seves competències. Els ens locals serveixen amb objectivitat els interessos públics i actuen d'acord amb els principis d'eficàcia, autonomia, jerarquia, descentralització, desconcentració, coordinació, autonomia, participació i amb submissió plena a l'ordenament jurídic. Els municipis disposen de plena capacitat d'autoorganització dins el marc de les disposicions generals que per llei s'estableixin en matèria d'organització i funcionament municipal.

2. Les lleis del Parlament de les Illes Balears, en regular els diferents sectors de l'acció pública, han d'atribuir als ens locals les competències que corresponguin en consideració a la seva capacitat de gestió i suficiència financera, de conformitat amb el principi de proximitat a la ciutadania. Les lleis que afecten el règim jurídic, orgànic, funcional, competencial i financer dels municipis n'han de tenir en compte necessàriament les diferents característiques demogràfiques, geogràfiques, funcionals, organitzatives, de dimensió i de capacitat de gestió.

Article 4. Representació objectiva dels interessos locals

1. Els municipis es poden agrupar i tenen dret a associar-se amb altres i a cooperar entre ells i amb altres ens públics, en els termes establerts en la llei, per a exercir les seves competències, millorar la prestació de serveis a la ciutadania i també per a acomplir tasques d'interès comú. A aquests efectes, tenen capacitat per a establir convenis i crear mancomunitats, consorcis i associacions, i participar-hi, i també adoptar altres formes d'actuació conjunta. Les lleis no poden limitar aquest dret si no és per a garantir l'autonomia dels altres ens que la tenen reconeguda.

2. L'Assemblea de municipis és l'òrgan de representació dels municipis en les institucions de les Illes Balears. Aquesta assemblea ha de ser escoltada prèviament a la tramitació de les iniciatives legislatives que afecten de manera específica els municipis. Ha de ser escoltada prèviament a la tramitació de plans i normes reglamentàries de caràcter autonòmic o insular. La composició, l'organització i les funcions de l'Assemblea de municipis seran regulades reglamentàriament.

3. Les entitats locals, cada una dins el seu àmbit, assumeixen la funció de representants objectives de la comunitat local a la qual serveixen, als efectes de la

participació i la defensa d'aquesta comunitat en els assumptes del seu interès respectiu.

Article 5. Fonts del règim local

Els ens locals es regeixen per la legislació estatal bàsica, per aquesta llei, pels reglaments autonòmics sobre règim local i per les altres disposicions autonòmiques connexes o complementàries, així com també pels reglaments i les ordenances propis de cadascun. L'ordre de prelación d'aquestes normes és el que es deriva del sistema de distribució competencial establert per la Constitució Espanyola i per l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

TÍTOL I ELS CONSELLS

Article 6. Consells

El govern, l'administració i la representació de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera i les seves illes adjacents corresponen als consells, els quals gaudeixen d'autonomia en l'exercici de les seves competències per a la gestió dels seus interessos, d'acord amb la Constitució Espanyola, l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i la seva legislació específica.

Article 7. Composició i competència

1. Cada un dels consells de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera és integrat pels consellers elegits a les respectives circumscripcions, d'acord amb la legislació electoral vigent i conforme al previst a l'Estatut d'Autonomia i a la resta de normativa aplicable.

2. Els consells, com a institucions de govern de cada una de les illes, a més de les competències que tenen atribuïdes per l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, exerciran aquelles que li siguin atribuïdes per la legislació estatal i autonòmica reguladora del règim local.

Article 8. Remissió a la llei específica

Els consells es regeixen per la seva llei autonòmica específica, per aquesta llei municipal i de règim local i per les normes de la legislació bàsica estatal que els siguin aplicables.

TÍTOL II ELS MUNICIPIS

CAPÍTOL I ELS ELEMENTS DEL MUNICIPI. IDENTIFICACIÓ

Article 9. Elements del municipi

1. El municipi és l'entitat local bàsica de l'organització territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears. El municipi té personalitat jurídica i, com a tal, plena

capacitat d'obrar en la defensa i la gestió dels interessos que li són propis. El territori, la població i l'organització són elements del municipi.

2. El terme municipal és l'àmbit en el qual l'ajuntament exerceix les seves competències, sense perjudici de les potestats que conformement a les lleis pugui exercir fora del terme municipal.

3. Les persones residents en un municipi en constitueixen la població. La condició de resident s'adquireix en el moment de fer-se la inscripció en el padró municipal d'habitants.

4. L'organització bàsica del municipi radica en l'ajuntament, compost pel batle o la batlessa i els regidors i les regidores.

Els regidors i les regidores són elegits per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret; i el batle o la batlessa és elegit pels regidors i les regidores o pel veïnatge, en els termes que estableixi la llei.

Article 10. Identificació

1. Cada municipi s'identifica pel seu nom oficial i pot tenir un escut o un distintiu, una bandera i un himne municipal.

2. Per acord de la majoria absoluta del ple es pot aprovar o modificar l'escut, l'himne o la bandera del municipi, o alterar-ne la denominació, i s'ha de seguir un procediment específic que s'ha de regular reglamentàriament. Els canvis de denominació només tindran caràcter oficial quan siguin inscrits en el registre corresponent i es publiquin en el *Boletín Oficial del Estado* i en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

3. Per modificar la capitalitat del municipi, en el cas que en el terme municipal hi hagi diversos nuclis de població, la corporació ha de determinar, amb el quòrum de la majoria absoluta del nombre legal de membres del ple, aquell on hagi de radicar l'ajuntament.

CAPÍTOL II L'ALTERACIÓ DE TERMES MUNICIPALS

Article 11. Supòsits

El terme municipal pot ser alterat en els supòsits següents:

- a) Per a la creació d'un nou municipi, per fusió de dos o més municipis limítrofs, o bé per segregació de part d'un o més municipis per constituir-ne un altre d'independent.
- b) Per a la supressió d'un o més municipis mitjançant la seva incorporació a un altre de limítrof.
- c) Per a la segregació de part d'un o més municipis, el terme municipal dels quals es redueix, i la seva agregació a un altre de limítrof, el terme municipal del qual és ampliat.

Article 12. Requisits

1. En cap cas no serà procedent l'alteració de termes municipals quan es pugui comprovar prèviament que els municipis afectats no tendran capacitat econòmica, una vegada efectuada l'alteració, per prestar els serveis que es considerin adients.

2. Només es pot fer l'alteració de termes municipals si aquesta implica la supressió d'un o més municipis, per fusió o per incorporació a un altre, quan es doni alguna de les circumstàncies següents:

- a) Insuficiència de mitjans per prestar els serveis mínims obligatoris.
- b) Que els nuclis urbans tenguin continuïtat.
- c) Que ho aconsellin consideracions d'ordre geogràfic, econòmic o administratiu.

Article 13. Creació d'un nou municipi

Només es pot crear un nou municipi per segregació d'un altre quan concorrin tots els requisits següents:

- a) Que es tracti de nuclis de població territorialment diferenciats, i que hi hagi una franja de com a mínim 5 km de terreny classificat com a sòl rústic entre aquest nucli i la capitalitat del terme municipal.
- b) Que els nous municipis tenguin capacitat i mitjans econòmics suficients per a la prestació dels serveis de la competència municipal.
- c) Que el municipi de nova creació tenguí una població mínima de 6.000 habitants sense que, com a resultat de la segregació, el municipi del qual procedeix la porció segregada passi a tenir una població inferior a 9.000 habitants. La referència feta al nombre d'habitants s'entendrà, en tot cas, com habitants de dret.
- d) Que la segregació no disminueixi el nivell de qualitat en els serveis determinats com imprescindibles a l'acord de segregació, tant per al municipi inicial com per al nou municipi que resulti de la segregació.
- e) Que augmenti el nivell de qualitat dels serveis prestats en el nou municipi.
- f) Que la creació d'un nou municipi a la zona sigui coherent amb els criteris d'ordenació del territori establerts a l'efecte.

Article 14. Procediment

El procediment per alterar termes municipals comprèn els tràmits següents:

- a) La potestat d'iniciativa correspon a l'òrgan competent del Govern de les Illes Balears. En cas d'iniciativa del consell o del Govern de les Illes Balears, es requereix comunicació prèvia als ajuntaments afectats perquè manifestin el seu acord previ.

L'expedient també es pot incoar, en el cas de segregació de part d'un municipi per agregar-se a un altre o per constituir un municipi independent, a iniciativa de la majoria dels veïnats o les veïnades amb dret a vot a les eleccions municipals, conformement a la inscripció del darrer cens electoral; en aquest cas, l'acord municipal, favorable o desfavorable, s'ha d'adoptar en el termini de tres mesos des de la presentació de la sol·licitud en el registre d'entrada de l'ajuntament.

- b) La potestat d'iniciativa implica l'elaboració d'una memòria justificativa de l'alteració de termes que es projecta, en què s'acrediti que es compleix amb els requisits legalment exigits.
- c) L'acord municipal inicial, d'ofici o a instància de part, relatiu a l'alteració del terme municipal s'ha d'adoptar amb el quòrum de la majoria absoluta del nombre legal de membres del ple, de conformitat amb el que preveu

l'article 92.3 d'aquesta llei, i s'ha de sotmetre a informació pública dins el termini de quaranta-cinc dies.

- d) L'acord municipal de resolució de les reclamacions presentades s'ha d'adoptar també amb la majoria esmentada a l'apartat anterior.
- e) Tramès l'expedient al consell respectiu, aquest ha de donar audiència als municipis interessats. Posteriorment, ha de trametre al Consell Consultiu de les Illes Balears l'expedient amb la proposta de resolució, perquè n'emeti un dictamen, i ha de retre compte de la tramitació a l'Administració de la comunitat autònoma i de l'Estat.
- f) La resolució del procediment correspon al consell respectiu, ha de ser raonada, s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i s'ha de trametre tant a l'Administració de l'Estat com a la de la comunitat autònoma.

La resolució ha de fer referència expressa a la delimitació dels termes municipals afectats, a la divisió del patrimoni, si pertoca, i a l'assignació de personal.

Article 15. Contingut de la resolució

La resolució que es dicti en els procediments d'alteració de termes municipals ha de determinar el repartiment del patrimoni, l'assignació de personal, la manera de liquidar els crèdits i els deutes i, si s'escau, la fixació de capitalitat. També ha de recollir els convenis intermunicipals que s'hagin pogut formalitzar entre els ajuntaments interessats.

Article 16. Delimitació de termes municipals

1. Els ajuntaments poden promoure la delimitació i la fitació dels seus termes municipals mitjançant el procediment que reglamentàriament s'estableixi.
2. Els conflictes que puguin presentar-se entre els ajuntaments han de ser resolts pel consell competent, previ informe de l'Institut Geogràfic i dictamen del Consell Consultiu.

CAPÍTOL III LA POBLACIÓ MUNICIPAL

Article 17. Definició

1. El conjunt de persones inscrites en el padró municipal d'habitants constitueix la població del municipi. Cadascuna d'aquestes persones que resideix habitualment en el municipi té la condició de veïnat o veïnada.
2. La inscripció de persones estrangeres en el padró municipal no prova la residència legal a Espanya ni confereix cap dret que no confereixi la legislació vigent, especialment en matèria de drets i de llibertats de les persones estrangeres a Espanya.
3. Correspon a l'ajuntament la formació, el manteniment, la revisió i la custòdia del padró municipal, així com l'obligació de mantenir-lo actualitzat de manera que les seves dades concordin amb la realitat. Mitjançant el reglament municipal, les corporacions locals poden especificar la manera d'acreditar les condicions d'inscripció en el padró municipal, de conformitat amb l'establert a la legislació estatal.

Article 18. Interdicció de la discriminació

1. Els drets reconeguts a la població del municipi, en especial el dret a gaudir dels serveis públics essencials, s'han d'exercir sense cap tipus de discriminació fonamentada en l'ètnia, el gènere, la religió, l'opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

2. Són drets i obligacions del veïnatge els que estableixen la legislació bàsica de règim local i aquesta llei. Els municipis poden regular-ne el desplegament mitjançant disposició reglamentària.

3. Les persones estrangeres amb permís de residència i empadronades en el municipi tenen els drets i els deures propis del veïnatge i la resta de drets reconeguts a les lleis. Quant al dret de sufragi actiu i passiu, s'ha de seguir el que disposa la legislació electoral.

Article 19. Registre de la població estacional

Els municipis poden organitzar un registre en què s'inscriu voluntàriament la població estacional regular o la població vinculada al municipi per estades periòdiques i per la titularitat d'un habitatge, amb l'objectiu de fer-li arribar informació i oferir-li el tràmit d'audiència en relació amb els assumptes que la puguin afectar.

CAPÍTOL IV L'ORGANITZACIÓ MUNICIPAL

Article 20. Organització municipal

El govern i l'administració municipal corresponen a l'ajuntament integrat pel ple, el batle o la batlessa i la junta de govern local, allà on n'hi hagi.

Article 21. Competències orgàniques

Són competències dels òrgans municipals les que determina la legislació bàsica de règim local.

Article 22. Òrgans municipals de caràcter obligatori

Són òrgans municipals en tots els ajuntaments: el ple, el batle o la batlessa i els tinents o les tinents de batle. També hi ha en tots els ajuntaments una comissió especial de comptes.

Article 23. La junta de govern local

Hi ha una junta de govern local en els municipis de més de 5.000 habitants i en aquells en què ho acordi així el ple de l'ajuntament, a través del reglament orgànic o mitjançant un acord independent. La junta de govern local, amb les funcions que li atribueix la legislació bàsica de règim local, és presidida pel batle o la batlessa i formada per un nombre de regidors i/o regidores no superior al terç del nombre legal d'aquests, designats i cessats lliurement pel batle o la batlessa, que n'ha de retre compte al ple.

Article 24. Òrgans de consulta, estudi i control

1. En els municipis a què es refereix l'article anterior en què es constitueixi una junta de govern local o així s'acordi pel ple de la corporació municipal, hi haurà les

comissions informatives i de control dels òrgans executius municipals que acordi el ple de la corporació o el reglament orgànic, integrades per representants de tots els grups polítics en proporció al nombre dels membres de cada grup, amb la finalitat de facilitar l'exercici de la gestió municipal.

2. En els municipis on així ho acordi el ple de la corporació hi haurà un consell social o qualsevol altre òrgan consultiu que estableixi el reglament orgànic municipal, com a òrgan consultiu de govern amb representació del veïnatge i les entitats ciutadanes més representatives, amb la finalitat de garantir la participació ciutadana en la gestió municipal, al qual correspon l'estudi i la proposta en matèria de desenvolupament econòmic i social, la planificació estratègica del municipi i els grans projectes urbans. La composició, les competències i el funcionament d'aquest òrgan es regeixen pel que estableix el respectiu reglament orgànic municipal.

3. També hi pot haver una comissió especial de suggeriments i reclamacions quan així ho determini el reglament orgànic o ho acordi el ple amb el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació.

Article 25. Estructura orgànica de l'administració municipal

L'administració municipal pot estructurar-se en departaments dirigits per un tinent o una tinenta de batle o per un regidor o una regidora delegats del batle, que actuen per delegació del batle o la batlessa en les matèries que se'ls atribueixin expressament.

Article 26. La gerència municipal especialitzada

Els municipis, per optimitzar la gestió dels seus recursos i serveis, poden crear, amb l'acord previ del ple que estableixi els requisits mínims de selecció i prèvia la modificació de la relació de llocs de treball, una o més gerències municipals especialitzades, amb funcions delegades o instrumentals, com a òrgan executiu sota la dependència immediata del batle o la batlessa o d'un tinent o una tinenta de batle o d'un regidor o una regidora delegats. En qualsevol cas, les delegacions de funcions s'han d'atendre a allò que estableix la normativa bàsica.

CAPÍTOL V RÈGIMS ESPECIALS

Article 27. Règim especial del municipi de Palma de Mallorca

El municipi de Palma de Mallorca disposarà d'una llei de capitalitat especial establerta pel Parlament de les Illes Balears. L'ajuntament de Palma de Mallorca té iniciativa per proposar la modificació d'aquest règim especial i, d'acord amb les lleis i el Reglament del Parlament, ha de participar en l'elaboració dels projectes de llei que incideixen en aquest règim especial i ha de ser consultat en la tramitació parlamentària d'altres iniciatives legislatives sobre el seu règim especial.

Article 28. Municipis de règim especial

Els municipis on radiquin les seves dels consells o aquells en què les seves circumstàncies o funcions supramunicipals ho aconsellin, podran gaudir, mitjançant llei del Parlament, d'un règim especial que tenguin present els serveis que presten a la ciutadania en un àmbit superior al del municipi.

CAPÍTOL VI COMPETÈNCIES

Article 29. Competències

1. A més de les competències derivades de la legislació bàsica de l'Estat i de l'exercici de les que puguin ser delegades per l'Estat, per la comunitat autònoma, pels consells i per altres administracions, aquesta llei garanteix als municipis un nucli de competències pròpies que han de ser exercides per aquestes entitats amb plena autonomia, subjecta només al control de constitucionalitat i legalitat.

2. Els municipis de les Illes Balears, en el marc de les lleis, tenen en tot cas competències pròpies en les matèries següents:

- a) Gestió del padró municipal d'habitants.
- b) Regulació i desenvolupament de procediments, estructures organitzatives i polítiques per a la participació ciutadana en la vida local, així com elaboració i aprovació de programes de foment de voluntariat i associacionisme.
- c) Ordenació i gestió del territori, urbanisme i disciplina urbanística.
- d) Gestió del patrimoni municipal, regulació del seu ús o destí, conservació i manteniment.
- e) Protecció i conservació del patrimoni històricocultural municipal i elaboració de plans especials de protecció i catàlegs.
- f) Creació i gestió de museus i biblioteques municipals.
- g) Normalització lingüística.
- h) Conservació i manteniment dels béns de domini públic local, parcs, jardins i vies públiques municipals, tant urbanes com rurals, així com elaboració i disseny dels programes d'execució d'infraestructures de competències de la comunitat autònoma, quan es trobin en el mateix terme municipal.
- i) Planificació, programació i gestió d'habitatge públic i participació en la planificació en sòl municipal de l'habitatge de protecció oficial.
- j) Policia local.
- k) Ordenació i prestació de serveis bàsics a la comunitat. Ordenació de les relacions de convivència d'interès local i de l'ús dels seus serveis, equipaments, infraestructures, instal·lacions i espais públics.
- l) Regulació de les condicions de seguretat en les activitats organitzades en espais públics i en els locals de concurrència pública. Protecció de les autoritats municipals i vigilància i custòdia dels edificis i les instal·lacions municipals.
- m) Regulació i gestió de l'aprovisionament d'aigua potable a domicili, de la conducció i del tractament d'aigües residuals i de la recollida i del tractament de residus sòlids urbans.
- n) Gestió de plans de protecció civil i d'emergència, prevenció i extinció d'incendis i adopció de mesures d'urgència en cas de catàstrofe.
- o) Regulació, gestió i vigilància de les activitats i dels usos que es duen a terme a les platges, als rius, als llacs i a la muntanya.
- p) Planificació, ordenació i gestió de l'educació infantil i participació en el procés de matriculació en els centres públics i concertats del terme municipal, manteniment i aprofitament, fora de l'horari escolar, dels centres públics, i calendari escolar. Gestió de la utilització de les instal·lacions esportives dels centres públics en horari extraescolar.

- q) Circulació i serveis de mobilitat i gestió del transport de viatgers municipal, així com regulació i ordenació del transport de mercaderies.
- r) Regulació i ordenació del trànsit i de l'estacionament de vehicles en vies urbanes.
- s) Regulació de l'establiment d'autoritzacions i promocions de tot tipus d'activitats econòmiques, especialment les de caràcter comercial, artesanal i turístic, en el seu territori.
- t) Desenvolupament econòmic local i promoció turística del seu territori.
- u) Regulació i gestió d'escorxadors, mercats i llotges municipals, així com elaboració i aprovació de programes de seguretat i higiene dels aliments i control i inspecció de la distribució i del subministrament d'aliments, begudes i d'altres productes, directament o indirectament relacionats amb l'ús o el consum, així com els mitjans del seu transport.
- v) Regulació i gestió dels sistemes d'arbitratge de consum, informació i educació de les persones consumidores.
- x) Formulació i gestió de polítiques per a la protecció del medi ambient i el desenvolupament sostenible.
- y) Regulació i gestió dels equipaments esportius i de lleure i promoció d'activitats.
- z) Regulació de l'establiment d'infraestructures de telecomunicacions i prestació de serveis de telecomunicacions.
- aa) Regulació i prestació dels serveis d'atenció a les persones, dels serveis socials públics d'assistència primària, i foment de les polítiques d'acollida de les persones immigrants.
- ab) Regulació i gestió dels cementiris i serveis funeraris, així com el seu control sanitari, i policia sanitària mortuòria.

3. La distribució de les responsabilitats administratives en les matèries a què fa referència l'apartat anterior entre les diverses administracions locals ha de tenir en compte la capacitat de gestió i s'ha de regir per les lleis aprovades pel Parlament de les Illes Balears, observant en tot cas el principi de subsidiarietat, d'acord amb el que estableix la Carta europea de l'autonomia local, el principi de diferenciació, les característiques que presenta la realitat municipal i el principi de suficiència financera.

TÍTOL III

ALTRES ENTITATS LOCALS

CAPÍTOL I

MANCOMUNITATS

Article 30. Dret d'associació dels municipis

1. Els municipis tenen el dret d'associar-se amb altres en mancomunitats per a l'execució en comú d'obres i serveis de la seva competència. Les mancomunitats es regeixen per aquesta llei, per la legislació bàsica de règim local i pels estatuts propis de cada entitat.

2. Perquè els municipis puguin mancomunar-se no és indispensable que hi hagi entre ells continuïtat territorial, si aquesta no es requereix per la naturalesa de les finalitats de la mancomunitat.

Article 31. Convenis intermunicipals

Quan no es consideri necessari crear una persona jurídica nova, els ajuntaments afectats poden formalitzar convenis entre ells per a la prestació de serveis o d'activitats del seu interès respectiu.

Article 32. Competències de les mancomunitats

1. Les mancomunitats gaudeixen de la naturalesa d'ens local i tenen capacitat plena i personalitat jurídica independent per al compliment de les seves finalitats pròpies. Per complir-les, les mancomunitats tenen totes les potestats a què es refereix la legislació bàsica de règim local. La potestat tributària es concreta en l'establiment de taxes per prestació de serveis o realització d'activitats, la imposició de contribucions especials i la fixació de preus públics i tarifes.

2. Les mancomunitats, en l'exercici de les seves competències i sempre que així ho acordin els municipis que les integren, poden exercir funcions de planificació i de desenvolupament per a la millora de les condicions de vida en el seu àmbit territorial.

Article 33. Procediment per crear una mancomunitat

El procediment per crear una mancomunitat s'inicia mitjançant un acord del ple de cada ajuntament interessat.

L'acord requereix el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació i ha d'incloure la designació de la persona que actuï com a representant de la corporació en la comissió gestora encarregada de tramitar l'expedient.

Article 34. Composició de la comissió gestora

La comissió gestora, integrada per una persona representant per cada municipi interessat, ha d'elegir un president o una presidenta entre els seus membres. Ha d'actuar com a secretari o secretària el o la de l'ajuntament al qual pertanyi el president o la presidenta.

La comissió gestora té la representació del grup de municipis interessats i s'extingeix quan s'han constituït els òrgans de la mancomunitat.

Article 35. Estatuts de les mancomunitats

Els estatuts de les mancomunitats han d'expressar com a mínim les circumstàncies següents:

- a) Els municipis que voluntàriament s'integren en la mancomunitat.
- b) L'objectiu, les finalitats i les competències.
- c) La denominació.
- d) El lloc on radiquin els òrgans de govern i d'administració.
- e) Els òrgans de govern, la composició i la forma de designació i cessament dels seus membres. L'òrgan suprem de govern ha de ser un òrgan col·legiat del qual ha de formar part, com a mínim, una persona representant per cada municipi, sense perjudici de pretendre una certa proporcionalitat en relació amb els membres de cada corporació.
- f) Les normes de funcionament.
- g) El règim del personal.

- h) Els recursos econòmics i les aportacions i els compromisos dels municipis que la formen.
- i) El termini de vigència i les causes i el procediment per dissoldre-la.
- j) L'adhesió de nous membres i la separació de municipis integrants de la mancomunitat.
- k) El procediment per modificar-la.
- l) Les normes per a la liquidació de la mancomunitat.

Article 36. Procediment per aprovar els estatuts

El procediment per a l'aprovació dels estatuts és el següent:

- a) El projecte d'estatuts ha de ser elaborat per la comissió gestora i elevat a l'assemblea formada per tots els membres dels ajuntaments afectats perquè l'aprovin. L'assemblea ha de ser convocada i presidida pel batle o la batlessa del municipi de major població, a proposta del president o la presidenta de la comissió gestora, i ha d'actuar com a secretari o secretària el o la d'aquell municipi.
- b) El quòrum de constitució de l'assemblea en primera convocatòria és el de les dues terceres parts dels seus membres i, en segona convocatòria, que ha de tenir lloc quaranta-vuit hores després, el quòrum és de la meitat. El quòrum de votació per a l'aprovació dels estatuts per l'assemblea és el de les dues terceres parts dels assistents, sempre que al seu torn representin les dues terceres parts dels municipis que es mancomunin.
- c) Una vegada aprovats els estatuts, el president o la presidenta de l'assemblea els ha de sotmetre a informació pública dins el termini d'un mes, mitjançant la inserció d'anuncis en els taulers d'edictes dels ajuntaments i en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. Els expedients poden ser consultats a cada ajuntament.
- d) Acabat el termini d'informació pública, l'expedient es remetrà als consells afectats perquè emetin informe, no vinculant, sobre la legalitat del projecte d'estatuts i del procediment seguit. Els informes s'han de notificar al president o a la presidenta de l'assemblea dins el termini d'un mes, a comptar des de la recepció de l'expedient. Si transcorre aquest termini sense haver estat evacuat, es podrà prosseguir el procediment.
- e) Acabat el tràmit, i abans de l'aprovació definitiva, es remetraran els estatuts i el certificat de la tramitació a la comunitat autònoma, que, en el termini d'un mes, podrà formular observacions sobre la seva adequació a la legalitat, així com suggeriments i informació sobre l'acomodació del projecte de mancomunitat a les directrius de política territorial.
- f) En vista de totes les actuacions, el president o la presidenta de l'assemblea farà trasllat als ajuntaments interessats de l'emissió dels informes o, si s'escau, del transcurs del termini indicat, perquè puguin adoptar l'acord definitiu de constitució, d'aprovació dels estatuts de la mancomunitat i de designació dels seus representants a l'òrgan de govern. Tot això mitjançant el quòrum de la majoria absoluta legal dels membres que integren la corporació i d'acord amb el que es preveu en els estatuts. Passats tres mesos des de l'aprovació de la proposta d'aprovació definitiva sense que hi hagi hagut acord per part d'algun dels ajuntaments interessats, es pot entendre que desisteix d'adherir-se a la mancomunitat en constitució.

- g) Una vegada adoptats els acords, els ajuntaments en remetran un certificat a la comunitat autònoma a fi que publiqui l'edicta corresponent al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.
- h) En el termini d'un mes des de la publicació de l'edicta anterior, s'ha de constituir l'òrgan suprem de govern de la mancomunitat.
- i) Constituït l'òrgan de govern de la mancomunitat, se n'ha d'inscriure la constitució en el Registre d'Entitats Locals.

Article 37. Modificació dels estatuts

La modificació dels estatuts de la mancomunitat s'ha d'ajustar al procediment següent:

- a) Aprovació de la iniciativa de modificació per l'òrgan suprem de la mancomunitat.
- b) Informació pública pel termini d'un mes.
- c) Informe del consell que correspongui sobre la modificació.
- d) Aprovació pel ple de cada ajuntament integrant de la mancomunitat, adoptada amb el vot de la majoria absoluta legal.
- e) Acord definitiu de modificació dels estatuts per part de l'òrgan suprem de govern de la mancomunitat, suposant que l'acord d'iniciativa hagi sofert alteracions.
- f) Publicació de l'edicta de modificació per la mancomunitat al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Article 38. Adhesió d'altres municipis

Per a l'adhesió d'un o més municipis a una mancomunitat ja constituïda, aquest o aquests han d'adoptar un acord, amb el quòrum de la majoria absoluta del nombre legal de membres del ple, amb un període previ d'informació pública d'un mes.

L'adhesió requereix, a més, l'acord favorable de l'òrgan suprem de govern de la mancomunitat i la publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, sense perjudici de la resta de tràmits que puguin establir els estatuts de la mancomunitat.

Article 39. Separació de municipis

Per a la separació d'un o més municipis, els ajuntaments respectius han d'adoptar un acord amb el quòrum indicat a l'article anterior, amb la informació pública prèvia pel mateix termini, i amb la comunicació a la mancomunitat i a la comunitat autònoma per a la publicació de l'edicta corresponent al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, sense perjudici de la resta de tràmits que puguin establir els estatuts de la mancomunitat.

Article 40. Dissolució de la mancomunitat

La dissolució de la mancomunitat s'ha d'ajustar al que disposen els seus estatuts. L'acord de dissolució, una vegada adoptat estatutàriament, s'ha de publicar al *Butlletí Oficial de les Illes Balears* perquè se'n prengui coneixement i s'ha de traslladar al consell que correspongui, al Govern de les Illes Balears i al Registre d'Entitats Locals.

Article 41. Mesures de foment

El Govern de la comunitat autònoma i els consells han de prestar especial assessorament i suport a la constitució de les noves mancomunitats, així com al funcionament de les que ja existeixen.

Article 42. Competència específica

Els plans territorials que s'aprovin en desplegament de les directrius d'ordenació territorial de les Illes Balears poden assignar l'execució i la gestió d'una part del territori a una mancomunitat quan l'objectiu del pla estigui comprès entre les finalitats i competències de la mancomunitat.

CAPÍTOL II CONSORCIS LOCALS

Article 43. Dret d'associació mitjançant consorcis

Els municipis poden associar-se amb altres ens locals entre si o amb altres administracions públiques per constituir consorcis locals, a fi de dur a terme obres, activitats o prestar serveis que siguin competència dels ens locals.

Article 44. Formalització de convenis

Quan no es consideri necessari crear una nova persona jurídica, les administracions afectades poden formalitzar convenis entre elles i amb entitats privades sense ànim de lucre per a la prestació de serveis o d'activitats del seu interès respectiu, sempre i quan els interessos de les entitats privades sense ànim de lucre siguin concurrent amb l'interès de l'administració i siguin degudament justificats en l'expedient de preparació i tramitació del conveni.

Article 45. Competències

Els consorcis locals gaudeixen de la naturalesa d'ens local i tenen plena capacitat i personalitat jurídica independent per complir les seves finalitats pròpies. Per complir-les, estan dotats de totes les potestats previstes a la legislació bàsica de règim local. La potestat tributària es concreta en l'establiment de taxes per prestació de serveis o realització d'activitats i la imposició de contribucions especials. Així mateix, poden fixar preus públics i tarifes.

Article 46. Règim jurídic

1. Per determinar el contingut dels estatuts dels consorcis locals s'ha de seguir el que estableix aquesta llei per a les mancomunitats de municipis, amb les modificacions derivades per la diferent composició dels consorcis locals. L'òrgan decisor superior del consorci ha d'estar integrat per representants de tots els membres que integren el consorci local, en la proporció que convenguin entre ells.

2. Els acords i les resolucions dels òrgans dels consorcis locals poden ser impugnats en la forma prevista per als ens locals.

Article 47. Forma de constitució

1. Els consorcis locals es constitueixen mitjançant un conveni entre els ens locals i les altres administracions públiques i els membres que han d'integrar-los.

2. Els acords dels ens locals per crear, adherir-se, modificar, separar-se o dissoldre els consorcis, com també per aprovar-ne o modificar-ne els estatuts, s'han d'adoptar amb el vot de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació. Els acords esmentats, juntament amb els estatuts, s'han de sotmetre a informació pública pel termini d'un mes, com a tràmit previ a l'aprovació definitiva.

3. El procediment per constituir un consorci local no pot excedir el termini d'un any.

4. Els ens locals i les institucions interessades han de trametre un certificat dels acords definitius adoptats a la comunitat autònoma, a fi que publiqui l'edicta corresponent al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, que ha d'incloure el text definitiu dels estatuts.

5. En el termini d'un mes des de la publicació de l'edicta anterior s'ha de constituir l'òrgan suprem de govern del consorci. En estar constituït l'òrgan de govern del consorci local, se n'ha d'inscriure la constitució en el Registre d'Entitats Locals.

Article 48. Hisenda

La hisenda, el règim financer, pressupostari i comptable dels consorcis locals es regeixen pel que estableix la legislació reguladora de les hisendes locals.

Article 49. Patrimoni

Els consorcis locals poden tenir béns de domini públic o patrimonials propis o adscrits pels membres que integren el consorci.

Article 50. Personal

Els estatuts del consorci local han de regular el règim del seu personal.

CAPÍTOL III

ENTITATS LOCALS MENORS, ENS AUTÒNOMS LOCALS, DISTRICTES I DELEGACIONS TERRITORIALS DE LA BATLIA

Article 51. Creació d'entitats locals menors

1. De conformitat amb el que estableix aquesta llei, poden crear-se entitats locals menors d'àmbit territorial inferior al del municipi, per iniciativa de l'ajuntament en ple, o bé per petició de la majoria del veïnatge amb dret a vot resident en el territori que hagi de ser la base de l'entitat, i sempre que es tracti de nuclis urbans de població separats d'aquest en què resideixi l'ajuntament, que tinguin un mínim de cinquanta anys d'existència degudament acreditats per mitjans probatoris i que tinguin recursos suficients per atendre els serveis mínims que se li atribueixin.

2. El nombre mínim d'habitants i la distància de l'entitat local menor al nucli principal on radiqui la capitalitat del municipi s'han de determinar reglamentàriament. En tot cas, no es pot constituir una entitat local menor que abasti més d'un nucli urbà.

3. La creació d'entitats locals menors és subsidiària respecte de les altres figures descentralitzadores que es regulen en aquest mateix capítol d'aquesta llei.

Article 52. Procediment de creació, modificació i supressió d'entitats locals menors

1. La creació d'entitats locals menors s'ha d'ajustar al procediment següent:
 - a) Acord inicial del ple per majoria absoluta.
 - b) Informació pública pel termini d'un mes.
 - c) Aprovació provisional pel ple per majoria absoluta amb resolució de les al·legacions presentades.
 - d) Tramesa de l'expedient al consell que correspongui perquè s'aprovi definitivament. Aquest acord s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.
 - e) Inscripció de l'entitat local menor en el Registre d'Entitats Locals una vegada constituïts els seus òrgans de govern.
2. La proposta d'inici d'expedient de constitució d'entitats locals menors ha de contenir els documents següents:
 - a) Memòria justificativa tant dels motius de la iniciativa com de la impossibilitat de recórrer a altres mecanismes que permetin la participació per a la defensa dels seus interessos en una gestió descentralitzada.
 - b) Informe economicofinancer sobre la viabilitat de l'entitat local menor, amb expressió dels ingressos, degudament justificats, que integren el pressupost, i de l'import de despeses previstes.
 - c) Proposta dels serveis que han de ser a càrrec de l'ajuntament i dels que han de passar a l'entitat local menor.
 - d) Projecte de delimitació territorial i de divisió patrimonial amb el municipi.
3. La modificació i la supressió de les entitats locals menors pot tenir lloc a través del mateix procediment que la creació d'entitats o a iniciativa de l'òrgan autonòmic competent amb informe previ del Consell consultiu, basat en la insuficiència financera de l'entitat per atendre els serveis mínims atribuïts o bé quan s'observin motius notoris de necessitat econòmica o administrativa.

Article 53. Naturalesa de les entitats locals menors

1. Els ens locals menors gaudeixen de la naturalesa d'ens local i tenen capacitat plena i personalitat jurídica independent per complir les seves finalitats pròpies. Per complir-les, els ens locals menors estan dotats de totes les potestats a què es refereix la legislació bàsica de règim local per als municipis, excepte la potestat d'expropiació i la d'aprovació de plans d'urbanisme. La potestat tributària es concreta en l'establiment de taxes per prestació de serveis o realització d'activitats, l'aprofitament de la via pública, la imposició de contribucions especials i la fixació de preus públics i de tarifes.
2. L'ajuntament ha de garantir a les entitats locals menors que no disminueixi la qualitat dels serveis que es prestin en el seu àmbit territorial amb l'aportació dels ingressos que siguin necessaris, a càrrec del pressupost municipal, per complir les seves funcions i exercir les seves competències.
3. L'ajuntament ha d'atribuir a les entitats locals menors, d'acord amb el nombre d'habitants i a càrrec del pressupost municipal, la dotació de recursos adequats per a l'exercici de les competències transferides, així com les inversions necessàries d'acord amb el que es determini reglamentàriament.

Article 54. Competències de les entitats locals menors

Les entitats locals menors tenen competència, en coordinació amb el municipi, sobre les matèries següents:

- a) L'administració i la conservació del seu patrimoni i la regulació i l'ordenació del seu aprofitament i de la seva utilització.
- b) La conservació, el manteniment i la vigilància de les vies, els camins i la resta de béns d'ús o de servei públic d'interès exclusiu de l'entitat local menor.
- c) La concessió de llicències d'obres menors.
- d) La millora, la conservació i la reparació de vies urbanes.
- e) La neteja viària.
- f) L'enllumenat públic.
- g) Les festes locals.
- h) El proveïment d'aigua i el manteniment de clavegueram.
- i) La recollida de residus.
- j) L'execució d'obres i la prestació de serveis compresos en la competència municipal, d'interès exclusiu de l'entitat local menor i que no siguin a càrrec del municipi respectiu.
- k) Les altres que delegui l'ajuntament.

Article 55. Òrgans de govern de l'entitat local menor

1. El president o la presidenta i la junta veïnal de l'entitat local menor exerceixen les seves competències sobre la part del terme municipal que ha estat assignada a l'entitat, sense perjudici de la general del municipi al qual pertanyi.

2. El president o la presidenta de l'entitat local menor ha de designar, entre els i les vocals de la junta veïnal, qui l'hagi de substituir en els supòsits d'absència o malaltia, i amb els efectes que preveu la legislació de règim local.

3. La junta veïnal, com a òrgan col·legiat de govern, té les atribucions següents:

- a) L'aprovació dels pressuposts, de les ordenances i dels acords d'establiment i de modificació de serveis.
- b) L'administració del patrimoni i l'adquisició, l'alienació i la cessió de béns.
- c) El control i la fiscalització de les actuacions del president o la presidenta o del batle o la batlessa pedanis, i de la gestió econòmica.
- d) En general, totes les que li assigni la llei o el ple de l'ajuntament respecte de la seva administració en l'àmbit de l'entitat.
- e) El règim de funcionament s'ha d'ajustar al que disposa el propi reglament orgànic, si n'hi ha, o a les disposicions generals aplicables als ajuntaments.

Article 56. Àrees metropolitanes

1. Les àrees metropolitanes són entitats locals integrades per grans aglomeracions urbanes entre els nuclis de població de les quals hi ha vincles urbanístics, econòmics i socials que fan necessàries la planificació conjunta i la gestió coordinada de determinades obres i determinats serveis.

2. Les àrees metropolitanes tenen personalitat jurídica pròpia i plena capacitat per a l'exercici de les seves competències. Per això tenen les potestats establertes a la legislació bàsica de règim local per als municipis.

Article 57. Ens autònoms locals, districtes i delegacions territorials

1. Els ajuntaments, en la forma que es regula en aquest article, poden crear ens autònoms locals, districtes i delegacions territorials que, sense tenir la condició d'entitats locals, són formes d'organització descentralitzada o desconcentrada del municipi.

2. Quan ho sol·liciti la majoria dels veïnatge amb dret a vot en les eleccions municipals, els ajuntaments poden crear, en els nuclis de població separats de la capitalitat del municipi i d'acord amb el procediment que s'assenyala a l'apartat següent, ens autònoms locals denominats juntes veïnals, com a òrgans territorials de participació. Aquestes juntes veïnals s'han de regir pel que hagi disposat el ple en l'acord de creació.

3. El procediment per crear-les és el següent: elaboració del projecte, aprovació inicial, informació pública pel termini de trenta dies i aprovació definitiva. El projecte ha de comprendre la delimitació territorial; el nombre de membres de la junta veïnal, siguin o no regidors o regidores, que han de ser designats pel ple de l'ajuntament a proposta dels grups polítics municipals i en proporció al nombre de membres de cadascun d'aquests; la forma de designació del president o la presidenta, i les funcions que s'encomanen a l'ens autònom local. Els ens autònoms locals tenen personalitat jurídica amb competència limitada a les funcions assignades pel ple, que poden ser modificades mitjançant el procediment establert en l'acord de creació.

4. Els districtes són òrgans territorials desconcentrats del municipi per gestionar de manera més eficaç els assumptes de competència municipal i per facilitar la participació ciutadana en l'àmbit territorial respectiu. Tenen l'organització, les funcions i les competències que cada ajuntament els confereix, ateses les característiques singulars de les diferents porcions del terme municipal.

5. Els batles o les batlesses poden establir delegacions territorials en els nuclis de població separats o en els barris amb les funcions que, en cada cas, se'ls encomanin. Els delegats o les delegades poden ser o no regidors o regidores.

6. En tot cas, els batles o les batlesses han d'establir en aquests nuclis l'organització adequada per a la prestació dels serveis mínims que es determinin reglamentàriament.

TÍTOL IV

RELACIONS INTERADMINISTRATIVES

CAPÍTOL I

TRANSFERÈNCIA, DELEGACIÓ I ENCÀRREC DE GESTIÓ DE COMPETÈNCIES EN LES ENTITATS LOCALS

Article 58

En el marc de la normativa vigent i respectant la voluntat de les entitats afectades, per raons d'eficàcia, eficiència i economia, i a fi de prestar un millor servei a la ciutadania, l'administració autonòmica de les Illes Balears, els consells, els ajuntaments i la resta d'entitats locals de les Illes es poden transferir i delegar, entre sí, competències i encomanar la gestió ordinària dels serveis, sempre amb respecte als àmbits competencials respectius.

Article 59. Transferència de competències

1. Els consells i els ajuntaments poden rebre competències transferides de l'Administració de l'Estat i de la comunitat autònoma sobre matèries de la seva competència mitjançant llei, que ha de respectar les seves normatives respectives, quan amb això es garanteixi el millor exercici de la competència o una prestació dels serveis més eficaç, es faciliti la proximitat de la gestió administrativa als seus destinataris i s'assoleixi una major participació de la ciutadania.

2. L'efectivitat de la transferència de competències requereix l'acceptació per part de l'entitat local corresponent, tret del cas d'imposició legal obligatòria. En qualsevol cas, la transferència de competències sempre requerirà la dotació dels mitjans materials, personals i econòmics necessaris per exercir-la.

Article 60. Delegació de l'exercici de la competència i encàrrec de gestió d'activitats i serveis

Per les mateixes raons que s'exposen a l'article anterior o quan l'Administració de la comunitat autònoma no tenguí els mitjans necessaris per exercir-les en els àmbits territorials afectats, el Govern de les Illes Balears podrà delegar l'exercici de les seves competències o encomanar la realització d'activitats de caràcter material, tècnic o de serveis de la seva competència a les entitats locals, prèvia dotació dels recursos suficients.

Article 61. Règim de la delegació

1. La delegació es fa en règim d'autonomia i sota la pròpia responsabilitat de l'ens local, sense perjudici dels controls que puguin establir-se en el decret de delegació. Per a l'efectivitat de la delegació es requereix l'acceptació de l'entitat local delegada, tret que per llei s'imposi obligatòriament; en aquest cas, haurà d'anar acompanyada de la dotació dels mitjans materials, personals i econòmics necessaris per exercir-la.

2. Les competències delegades no poden ser objecte de delegació.

Article 62. Direcció i control de l'ens delegant

L'Administració de la comunitat autònoma conserva, en els supòsits de delegació, les facultats de direcció i control, de dictar instruccions tècniques de caràcter general, d'enviar comissionats o comissionades amb funcions informatives, de fer requeriments amb vista a la millor prestació dels serveis delegats i, fins i tot, de revocar justificadament la delegació.

Article 63. Règim de l'encàrrec de gestió

L'encàrrec de gestió no suposa una cessió de la titularitat de la competència ni dels elements substantius del seu exercici, i és responsabilitat de l'òrgan competent de l'Administració de la comunitat autònoma dictar tots els actes o les resolucions de caràcter jurídic que legitimin les activitats materials concretes objecte de l'encàrrec. L'efectivitat de l'encàrrec requereix que vagi acompanyat de la dotació dels mitjans econòmics per dur-lo a terme. L'encàrrec de gestió s'ha de formalitzar mitjançant un conveni interadministratiu.

Article 64. Delegació de l'exercici de la competència i encàrrec de gestió per consells i ajuntaments

1. En els mateixos termes que l'Administració de la comunitat autònoma, els consells poden delegar les seves competències o encomanar-ne la gestió als ajuntaments. Aquesta delegació de competències o aquest encàrrec de gestió es pot fer dels ajuntaments a altres administracions.

2. El Govern de les Illes Balears, dins l'àmbit de les seves competències, ha d'adoptar les mesures descentralitzadores adequades perquè els consells compleixin, a través dels ajuntaments, el principi d'acostament màxim dels serveis a la ciutadania, dotant-los dels mitjans necessaris per aconseguir-ho.

Article 65. Dispensa de la prestació de serveis obligatoris

Reglamentàriament s'ha d'establir la possibilitat, degudament justificada, de sol·licitar la dispensa de la prestació d'algun o alguns serveis municipals obligatoris, així com els mecanismes de substitució de la dita inactivitat.

CAPÍTOL II SUPERVISIÓ O CONTROL D'ACTES DELS ENS LOCALS EN EXERCICI DE LA COMPETÈNCIA PRÒPIA

Article 66

1. La supervisió o el control dels actes dels ens locals, compatible amb la seva autonomia, s'ha de fonamentar en una norma legal i té per objecte tant la garantia de legalitat com la d'assegurar el respecte dels interessos generals supraordenats als interessos locals.

2. Poden ser utilitzades com a tècniques de supervisió i de control, a més de les establertes en la legislació bàsica de règim local, i sempre que així ho disposi una disposició amb rang de llei, l'aprovació i l'autorització, la coordinació, la integració de competències locals i autonòmiques en un mateix procediment, l'exigència de facilitar informació i la substitució funcional en supòsits d'inactivitat.

CAPÍTOL III TÈCNIQUES DE COOPERACIÓ

Article 67. Cooperació interadministrativa

Les relacions interadministratives s'han de regir pels principis de col·laboració, cooperació, coordinació, igualtat i lleialtat entre els poders de l'Estat, de la comunitat autònoma i de les entitats locals. La cooperació es manifesta en la intercomunicació competencial a què es refereix el capítol I d'aquest títol i, a més, en l'assistència tècnica i financera.

Article 68. Convenis, societats instrumentals i consorcis

1. Els ens locals poden subscriure, entre ells i amb altres administracions, convenis interadministratius i constituir societats instrumentals per a la millor prestació dels serveis públics.

2. Els ens locals poden constituir consorcis entre ells, amb altres administracions i, si és procedent, amb entitats privades sense ànim de lucre amb finalitats d'interès públic concurrent amb els de les administracions públiques.

TÍTOL V

DISPOSICIONS COMUNES A LES ENTITATS LOCALS

CAPÍTOL I

ESTATUT DELS MEMBRES DE LES CORPORACIONS LOCALS

SECCIÓ 1a

DRETS I DEURES

Article 69. Règim jurídic

Els membres de les corporacions locals, una vegada presa la possessió del seu càrrec i fins a l'acabament del mandat, gaudeixen dels honors, les prerrogatives i les distincions propis del càrrec i són obligats al compliment estricte dels deures que els són inherents.

Article 70. Assistència a les sessions i incompliment de deures

1. Els membres de les corporacions locals tenen el dret i el deure d'assistir a totes les sessions del ple, de les comissions i de la resta d'òrgans col·legiats locals dels quals formen part, respectant les normes de funcionament d'aquests organismes i guardant secret sobre els debats que tenguin aquest caràcter.

2. Quan, sense prou justificació, no assisteixin a dues reunions consecutives del ple o de les comissions o dels òrgans col·legiats dels quals formen part, o a tres alternatives durant el període d'un any, poden ser sancionats pel president o la presidenta, amb audiència prèvia de la persona interessada, amb una sanció econòmica de la quantia que el ple acordi reglamentàriament per cada falta no justificada.

3. També, en cas d'incompliment per part dels membres de la corporació dels deures del seu càrrec, el president o la presidenta pot sancionar-los en les mateixes condicions indicades a l'apartat anterior, en la forma que es determini mitjançant reglament municipal.

4. Els incompliments dels deures i les seves possibles sancions s'han de regular pel reglament de cada entitat, mentre no hi hagi una norma superior que els reguli.

5. Sempre que el reglament orgànic ho contempli, els membres de les entitats locals poden assistir a distància a les sessions plenàries, quan concorri una causa justificada d'embaràs, maternitat, paternitat, malaltia greu o qualsevol altra regulada en el reglament orgànic, que impedeixi la seva assistència personal a la sessió. La participació a distància requereix l'autorització prèvia del ple el qual ha de regular reglamentàriament els mitjans informàtics i de tot tipus que s'han d'utilitzar i les garanties que es consideren necessàries per a l'adequat exercici de les funcions de fe pública per la secretaria de l'entitat local.²

² Apartat afegit per la Llei 2/2020, de 15 d'octubre, esmentada en la nota 1.

Article 71. Intervenció en debats i votacions

Els membres de les corporacions locals tenen dret a intervenir i votar lliurement en el ple i en les comissions de les quals formen part. Mitjançant reglament orgànic es pot regular el dret dels regidors i de les regidores a intervenir en els debats, individualment o a través del o de la portaveu, i també els criteris relatius a l'ordenació dels debats, entre altres qüestions.

Article 72. Accés a la informació

1. Tots els membres de les corporacions locals tenen dret a accedir a tots els antecedents, les dades i les informacions de què disposin els serveis de la corporació i siguin necessaris per a l'exercici de la seva funció, i han de guardar confidencialitat respecte de la informació obtinguda conforme al seu deure de reserva i confidencialitat.

2. ³Els serveis de la corporació han de facilitar aquesta informació als seus membres, sense necessitat d'acreditar l'autorització, en els casos següents:

- a) Quan exerceixin funcions delegades i la informació es refereixi a assumptes propis de la responsabilitat de la dita delegació.
- b) Quan es tracti d'assumptes inclosos a l'ordre del dia de les sessions dels òrgans col·legiats dels quals formin part, des del mateix moment d'haver-se convocat i en relació amb els documents que necessàriament hagin de constar en l'expedient. Si un assumpte hi és inclòs per declaració d'urgència, s'ha de distribuir, com a mínim, la documentació indispensable per informar dels aspectes essencials de la qüestió sotmesa a debat.
- c) Quan es tracti d'informació continguda en els llibres de registre, o en suport informàtic, com també en els llibres d'actes i de resolucions de la batlia.
- d) Quan es tracti d'informació referida al registre comptable de factures definit per la Llei 25/2013, de 27 de desembre, d'impuls de la factura electrònica i creació del registre comptable de factures en el sector públic.
- e) Quan es tracti d'informació de lliure accés a la ciutadania.

En qualsevol cas, els serveis informàtics de la corporació hauran d'habilitar mecanismes que permetin l'accés telemàtic dels membres de la corporació a la informació continguda a les lletres b), c) i d).

3. En els altres casos, la sol·licitud d'informació s'entendrà acceptada si no es dicta resolució denegatòria en el termini de cinc dies naturals des de la presentació de la sol·licitud. La manca de resolució denegatòria suposarà que els serveis han de facilitar la informació sol·licitada. En cas de denegació, aquesta ha de ser motivada i fundar-se en el respecte als drets constitucionals, a l'honor, a la intimitat personal o familiar i a la pròpia imatge, o per tractar-se de matèries afectades per secret oficial o sumarial.

4. Els membres de la corporació tenen dret a obtenir una còpia de la documentació a la qual tenen accés, en format paper o bé en el suport tècnic que permeti accedir a la informació requerida. Les despeses derivades de l'exercici d'aquest dret es podran compensar per les corporacions locals amb l'aprovació de la corresponent disposició reglamentària.

³ Apartat modificat per la Llei 3/2017, de 7 de juliol, esmentada en la nota 1.

Article 73. Incompatibilitats

1. Els membres de les corporacions locals no poden invocar ni fer ús de la seva condició en l'exercici de qualsevol activitat mercantil, industrial o professional relacionada amb l'entitat local a la qual pertanyin, ni col·laborar en l'exercici per terceres persones de les dites activitats.

2. En l'exercici del càrrec, han d'observar en tot moment les normes sobre incompatibilitats establertes a l'ordenament vigent i s'han d'abstenir de participar en la deliberació, la votació, la decisió i l'execució de qualsevol assumpte en el qual tenguin interès directe o quan es produeixi alguna de les causes a què es refereix la legislació de procediment administratiu i la de contractes de les administracions públiques.

3. L'actuació dels membres de les corporacions locals en els quals concorrin les circumstàncies esmentades implica, si ha estat determinant, la invalidesa dels actes en què hagin intervingut.

Article 74. Retribucions i indemnitzacions

1. Els batles o els presidents de les entitats locals o, si s'escau, un membre electe del govern d'aquestes entitats que compleixin els requisits establerts reglamentàriament, entre els quals s'han d'incloure els de població i pressupost, poden ser retribuïts per mitjà de les ajudes finalistes que s'atorguin a càrrec del Fons de col·laboració econòmica a què es refereix la lletra a) de l'article 205.3 d'aquesta llei, en la forma i la quantia que disposi el reglament o, si pertoca, la resolució del Govern que ho reguli, i sempre que exerceixin el seu càrrec amb la dedicació i en els termes fixats en la mateixa disposició. La percepció d'aquesta retribució a càrrec dels pressuposts de la comunitat autònoma de les Illes Balears és voluntària i renunciàble.⁴

2. Els membres de les corporacions locals tenen dret a percebre retribucions per l'exercici dels seus càrrecs quan els exerceixin en règim de dedicació exclusiva, i en aquest cas han de ser donats d'alta en el règim general de la Seguretat Social, i les corporacions han d'assumir el pagament de les quotes empresarials que correspongui.

3. Els membres de les corporacions locals que exerceixin els seus càrrecs amb dedicació parcial per dur a terme funcions de presidència, de vicepresidència o per tenir delegacions o desenvolupar responsabilitats que ho requereixin així, han de percebre retribucions pel temps efectiu que hi hagin dedicat; en aquest cas, han de ser igualment donats d'alta en el règim general de la Seguretat Social en aquest concepte, i les corporacions han d'assumir les quotes empresarials que corresponguin. Aquestes retribucions no poden superar els límits que es fixin, si s'escau, a les lleis de pressuposts generals de l'Estat. En els acords plenaris de determinació dels càrrecs que comportin aquesta dedicació parcial i de les seves retribucions, s'ha d'establir el règim de la dedicació mínima necessària per a la percepció de les dites retribucions.

4. Només els membres de les corporacions que no tenguin dedicació exclusiva ni dedicació parcial poden percebre indemnitzacions per assistència per la concurrència efectiva a les sessions dels òrgans col·legiats dels quals formin part, en la quantia i les condicions que acordi el ple.

⁴ Apartat modificat per la Llei 6/2007, de 27 de desembre, esmentada en la nota 1.

5. Els membres de les corporacions locals han de percebre indemnitzacions per les despeses efectives, documentalment justificades, ocasionades en l'exercici del seu càrrec.

6. Les corporacions locals han de consignar en els seus pressuposts les retribucions, indemnitzacions i assistències a què es fa referència en els números anteriors, dins els límits establerts amb caràcter general o fixats en el reglament orgànic de la corporació.

Article 75. Registre d'interessos

1. Tots els membres de les corporacions locals tenen el deure de formular una declaració sobre causes de possible incompatibilitat i sobre qualsevol activitat que afecti l'àmbit de les competències de la corporació i que els proporcioni o els pugui proporcionar ingressos econòmics. També han de formular la declaració dels seus béns patrimonials. Ambdues declaracions, efectuades en els models aprovats pels plens respectius, s'han de fer abans de la presa de possessió o, en tot cas, abans que hagi passat un mes des d'aquesta data, com també en cas de cessament, abans que finalitzi el corresponent mandat, o quan es modifiquin significativament les circumstàncies declarades.

2. Aquestes declaracions s'han d'inscriure en els registres d'interessos constituïts a la secretaria de cada corporació local, on s'ha de fer una anotació de cada declaració que es presenti.

3. El registre de causes de possible incompatibilitat i d'activitats té caràcter públic. Del registre de béns patrimonials se'n poden expedir certificats únicament a petició de la persona declarant, del ple o del batle o la batlessa, del partit o de la formació política pels quals hagi estat elegida i d'un òrgan jurisdiccional.

SECCIÓ 2a GRUPS POLÍTICS

Article 76. Creació i composició

1. Per al millor funcionament dels òrgans de govern de les corporacions locals, els seus membres es constitueixen en grups polítics, les funcions i atribucions dels quals no impliquen en cap cas detriment de les que la legislació atribueix als òrgans municipals i als membres de la corporació.

2. Els grups es corresponen amb els partits polítics, les federacions, les coalicions o les agrupacions, les llistes dels quals hagin obtingut llocs a la corporació. No poden formar grup propi els membres de formacions polítiques que no s'hagin presentat com a candidatura independent davant l'electorat. Tampoc no es pot pertànyer simultàniament a més d'un grup.

3. La constitució del grup i els drets i les obligacions dels seus membres han de ser regulats pel reglament orgànic o per acord del ple, que poden exigir un nombre mínim per a la constitució de grup polític, cas en el qual s'haurà de regular el grup mixt.

4. Els grups polítics es constitueixen mitjançant un escrit adreçat al president o la presidenta de la corporació, subscrit per tots els integrants, en què expressin la seva voluntat de formar part d'un grup, la denominació, el nom del o de la portaveu i de

qui, si n'és el cas, pugui substituir-lo. L'escrit s'ha de formalitzar abans del primer ple ordinari després de la constitució de la corporació.

5. Els membres de les corporacions locals que no s'integrin en un grup en el termini assenyalat o els que abandonin el grup format per la candidatura per la qual es van presentar a les eleccions locals, no es poden integrar en el grup mixt, sinó que queden com a regidors i regidores no adscrits. Els regidors i les regidores exclosos contra la seva voluntat del seu grup d'origen s'integren en el grup mixt. També poden acordar formar el seu propi grup si ho decideixen així voluntàriament quan disposin del nombre mínim de membres que determini el reglament municipal.

6. El membre de la corporació que deixa de pertànyer al seu grup d'origen perd el lloc que ocupa a les comissions per a les quals ha estat designat pel dit grup.

7. Els regidors i les regidores no adscrits tenen els drets i els deures individuals, inclosos els de caràcter material i econòmic, que segons les lleis formen part de l'estatut dels membres de les corporacions locals, i participen en les activitats pròpies de l'ajuntament de manera anàloga a la de la resta de regidors i regidores. Aquests regidors i aquestes regidores seran informats i podran assistir a les comissions informatives i altres òrgans col·legiats en què estiguin representats els grups polítics municipals, amb veu i sense vot.

Article 77. Funcionament i mitjans

1. Correspon als grups polítics, mitjançant un escrit del o de la portaveu, designar els components que hagin de representar-los en tots els òrgans col·legiats integrats per membres de la corporació. Els membres no adscrits, atès que no pertanyen a cap grup polític, no tenen portaveu.

2. Cada corporació local, de conformitat amb el seu reglament i en la mesura de les seves possibilitats, ha de posar a disposició de cada grup els mitjans econòmics i materials adequats per a l'exercici de les seves funcions.

Els diversos grups polítics podran disposar, si ho permeten les possibilitats funcionals de l'organització administrativa, d'un despatx o local a la seu de l'entitat local, per reunir-s'hi de manera independent. En tot cas, podran fer ús dels locals de la corporació per celebrar reunions o sessions, d'acord amb el règim concret d'utilització que estableixi la seva presidència.

Article 78. Junta de portaveus

1. Els portaveus dels grups polítics, presidits pel president o la presidenta de la corporació, poden constituir la junta de portaveus, que té les funcions següents:

- a) Accedir a les informacions que li proporcionï per difondre-les entre els membres del seu grup.
- b) Encaminar les peticions dels grups en relació amb el seu funcionament i amb la seva participació en els debats corporatius.
- c) Consensuar el règim dels debats en sessions determinades.

2. La junta de portaveus té sempre caràcter deliberant i en les seves sessions no s'han d'adoptar acords ni resolucions amb força d'obligar davant terceres persones.

CAPÍTOL II

RÈGIM DE FUNCIONAMENT

SECCIÓ 1a

RÈGIM DE SESSIONS

Article 79. Sessions

Els òrgans col·legiats de les entitats locals funcionen en règim de sessions ordinàries el dia i amb la periodicitat que hagi preestablert el ple. També es reuneixen en sessions extraordinàries que, si convé, poden ser urgents.

No obstant això, les sessions s'han de dur a terme en horaris que facilitin l'assistència de totes les persones membres de la corporació.

Article 80. Sessions ordinàries i extraordinàries

1. El ple ha de dur a terme una sessió ordinària, com a mínim, cada mes en els ajuntaments de municipis de més de 20.000 habitants; cada dos mesos en els de municipis amb població entre 5.001 i 20.000 habitants; i cada tres mesos en els de municipis de fins a 5.000 habitants, llevat dels casos en què hi hagi també junta de govern local, en els quals la periodicitat del ple ha de ser cada dos mesos com a mínim.

2. Ha de dur a terme una sessió extraordinària quan ho estableixi així una disposició legal o quan el president o la presidenta ho decideixi, per iniciativa pròpia o a sol·licitud d'una quarta part, com a mínim, del nombre legal de membres de la corporació, sense que cap d'ells no en pugui sol·licitar més de tres anualment. En aquest supòsit, la sessió del ple ha de tenir lloc dins els quinze dies hàbils des que hagi estat sol·licitada. Si la presidència no la convoca dins aquest termini, quedarà convocada automàticament per al desè dia hàbil següent al de la finalització d'aquest termini, a les dotze hores, cosa que ha de ser notificada pel secretari o la secretària de la corporació a tots els membres l'endemà de l'acabament del termini establert. En absència del president o la presidenta o de qui legalment l'hagi de substituir, el ple quedarà vàlidament constituït si hi concorre el quòrum que fixa l'article 82.1 d'aquesta llei, i en aquest cas serà presidit pel membre de la corporació de més edat entre les persones presents.

Article 81. Convocatòria

1. Les sessions plenàries ordinàries i extraordinàries han de ser convocades pel president o la presidenta, com a mínim, amb dos dies hàbils d'antelació a la data prevista per dur a terme la sessió.

2. La convocatòria ha de contenir la data, l'hora i el lloc per dur a terme la sessió, així com l'ordre del dia corresponent. La documentació completa dels assumptes inclosos a l'ordre del dia que hagi de servir de base al debat i, si s'escau, a la votació, ha d'estar a disposició dels membres de la corporació, a la secretaria, des del mateix dia de la convocatòria i durant el termini dels dos dies hàbils computats en horari d'oficina efectiu.

3. A les sessions extraordinàries, convocades a sol·licitud de membres de la corporació, la convocatòria ha d'incloure l'assumpte o els assumptes de l'ordre del dia proposats per les persones que els hagin sol·licitat. Aquesta previsió no minva la facultat de la batlia o la presidència per determinar els punts de l'ordre del dia, si bé l'exclusió d'algun dels assumptes proposats haurà de ser motivada. A la batlia o la

presidència també li correspon la facultat per determinar l'ordre en què s'han de debatre els punts de la sessió.

4. Són sessions extraordinàries urgents les convocades sense l'antelació mínima dels dos dies hàbils que preveu l'apartat primer. La urgència de la convocatòria ha de ser ratificada pel ple per majoria absoluta.

Article 82. Ordre del dia

1. L'ordre del dia ha de fixar la relació dels assumptes que s'han de tractar per ser objecte de debat i, si n'és el cas, de votació.

2. En els plens ordinaris, llevat dels casos d'urgència reconeguda, que ha de ser necessàriament motivada i ratificada per la corporació per majoria absoluta, no s'han de tractar altres assumptes que els inclosos a l'ordre del dia, i s'ha de garantir, tant en el funcionament de les sessions com en la seva regulació, la participació de tots els regidors i de totes les regidores, en la formulació de precis, preguntes i mocions.

3. A les sessions extraordinàries no s'han de tractar altres assumptes que els inclosos a l'ordre del dia, si no és que siguin de caràcter urgent, hi siguin presents tots els membres de la corporació i s'acordi així amb el vot favorable de la majoria absoluta.

Article 83. Publicitat de les sessions

1. Les sessions del ple són públiques. Malgrat tot, poden ser secrets el debat i la votació dels assumptes que puguin afectar el dret fonamental de la ciutadania a què es refereix l'article 18.1 de la Constitució, quan s'acordi així per majoria absoluta.

2. No són públiques les sessions de les juntes de govern local ni les de les comissions informatives, llevat que el ple de la corporació acordi el contrari.

Article 84. Quòrum d'assistència

1. Per a la constitució vàlida del ple es requereix l'assistència, presencial o a distància, d'un terç del nombre legal de membres de la corporació, que no pot ser mai inferior a tres. Aquest quòrum s'ha de mantenir durant tota la sessió. En tot cas, es requereix l'assistència del president o la presidenta i del secretari o la secretària de la corporació, o de les persones que legalment els substitueixin.⁵

2. Quan per a l'adopció d'un acord sigui preceptiva la votació favorable per una majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació i el nombre d'assistents a la sessió sigui inferior, l'assumpte ha de quedar sobre la taula per ser debatut i decidit en una sessió posterior en la qual s'assoleixi el nombre d'assistents requerit.

Article 85. Informes previs d'adequació a la legalitat

1. És necessari l'informe previ del secretari o la secretària i, si s'escau, de l'interventor o la interventora o de les persones que legalment els substitueixin, per a l'adopció d'acords en els casos següents:

- a) Quan es refereixin a matèries per a les quals s'exigeix una majoria absoluta o qualificada.

⁵ Apartat modificat per la Llei 2/2020, de 15 d'octubre, esmentada en la nota 1.

b) Sempre que ho ordeni el president o la presidenta de la corporació o ho sol·liciti un terç dels membres que la integren, amb antelació suficient a la realització de la sessió.

c) Imposició i ordenació dels recursos propis de caràcter tributari.

d) En els altres supòsits establerts per les lleis.

2. Els informes preceptius als quals es refereix el número anterior s'han d'emetre per escrit amb indicació de la legislació que hi sigui aplicable i l'adequació de les propostes d'acord amb la legalitat.

3. Els acords que autoritzin l'exercici de les accions necessàries per a la defensa dels béns i dels drets de les entitats locals, com també per aplanar-se a les demandes judicials o per transigir-hi, s'han d'adoptar amb el dictamen previ del secretari o la secretària o d'un lletrat o una lletrada.

Article 86. Esmenes i vots particulars

Els membres de les corporacions que formin part de les comissions d'estudi, informe o consulta que hi hagi a les entitats locals poden formular vots particulars als dictàmens o informes elaborats per aquestes comissions. Els altres membres de la corporació poden formular esmenes abans que l'assumpte se sotmeti a votació en el ple.

Article 87. Propostes

1. Els grups polítics, inclòs el grup mixt, o un mínim de tres membres de la corporació, poden presentar al ple propostes de resolució per a debat i votació.

2. Han d'incloure's a l'ordre del dia les propostes presentades amb deu dies naturals d'antelació a la data del ple ordinari. Si la proposta es presenta després dels deu dies abans indicats, només pot procedir-se'n al debat i a la votació mitjançant l'acord previ del ple que n'aprecii la urgència, adoptat per majoria absoluta.

Article 88. Règim de sessions de la junta de govern local

1. La junta de govern local, per exercir les seves competències resolutòries, ha de dur a terme sessions ordinàries amb la periodicitat acordada pel ple de la corporació, i sessions extraordinàries quan el president o la presidenta ho decideixi o ho sol·liciti la quarta part dels membres de la junta. Hi ha d'assistir el secretari o la secretària de la corporació o qui legalment els substitueixi.

2. Per a l'exercici de les seves funcions d'assistència i d'assessorament, s'ha de reunir quan el president o la presidenta de la corporació ho determini.

3. Els acords de la junta de govern local s'han de comunicar als grups polítics.

Article 89. Periodicitat de sessions dels òrgans complementaris

La periodicitat de les sessions ordinàries de les comissions d'estudi, informe o consulta i dels òrgans de participació és la que acorda el ple. Correspon a les mateixes comissions fixar el lloc, el dia i l'hora de realització de forma coordinada, perquè no en coincideixin diverses, amb la finalitat de facilitar la participació dels membres dels grups municipals. Malgrat tot, poden dur a terme sessions extraordinàries quan el president o la presidenta ho decideixi o quan ho sol·liciti la quarta part, com a mínim, del nombre legal de membres.

Article 90. Funcionament de la Comissió especial de comptes

1. La Comissió especial de comptes s'ha de reunir necessàriament abans de dia 1 de juny de cada any, per examinar i informar els comptes generals de la corporació. No obstant això, pot dur a terme reunions preparatòries si el president o la presidenta ho decideix o si ho sol·licita una quarta part, com a mínim, del nombre legal de membres de la comissió.

2. Els comptes generals, així com els justificants i la documentació complementària, han d'estar a disposició dels membres de la comissió perquè els puguin examinar i consultar, com a mínim, quinze dies abans de la primera reunió de la dita comissió. En aquest termini o dins els vuit dies posteriors a l'acabament de la sessió poden presentar reclamacions i observacions sobre els comptes generals.

3. L'informe de la Comissió especial de comptes, amb els vots particulars i les esmenes presentades, juntament amb els comptes generals de la corporació, ha de ser objecte d'informació pública per termini de quinze dies, abans de ser sotmès a l'aprovació del ple. Durant l'esmentat termini d'informació pública i els vuit dies següents, els interessats poden presentar reclamacions, esmenes o observacions sobre els comptes generals, que seran examinats i comprovats per la comissió especial, que emetrà, si pertoca, un nou informe.

4. La Comissió especial de comptes pot actuar com a comissió informativa permanent per als assumptes d'economia i hisenda de l'entitat local, amb la regulació prèvia per reglament municipal o acord de ple.

SECCIÓ 2a DEBAT I VOTACIONS

Article 91. Debat i votacions plenaris

1. Els assumptes han de ser objecte de debat abans de ser sotmesos a votació, llevat que ningú no demani la paraula.

2. Corresponen a la presidència les facultats d'ordenació i de direcció dels debats. També li correspon decidir sobre la procedència de les intervencions sol·licitades per rectificacions o per al·lusions.

3. Si s'han formulat vots particulars o esmenes, s'han de debatre en primer lloc i després passar a la discussió del dictamen o informe.

4. Es consideren aprovades per unanimitat les proposicions que no suscitin objecció o oposició. En cas contrari, s'haurà de fer una votació d'acord amb les regles establertes en aquesta secció.

5. Una vegada realitzada la votació, els grups que no hagin intervingut en el debat de l'assumpte i els membres de la corporació que hagin votat en sentit contrari al del seu grup, poden explicar el seu vot.

Article 92. Forma d'expressió del vot

1. Els acords s'adopten per votació dels membres de la corporació assistents a la sessió corresponent de forma presencial o a distància.⁶

2. El vot es pot emetre en sentit afirmatiu o negatiu, i els membres de la corporació poden abstenir-se de votar. Als efectes de la votació corresponent, es considera que s'abstenen els membres de la corporació que s'hagin absentat de la sala de sessions

⁶ Apartat modificat per la Llei 2/2020, de 15 d'octubre, esmentada en la nota 1.

una vegada iniciada la deliberació d'un assumpte i no siguin presents en el moment de la votació. Si s'han reintegrat abans de la votació poden, sens dubte, prendre-hi part.

3. Les votacions, una vegada iniciades, no es poden interrompre, i mentre durin cap membre de la corporació no pot incorporar-se a la sessió ni abandonar-la.

Article 93. Classes de votacions

1. Les votacions poden ser ordinàries, nominals o secretes.
2. Com a sistema normal s'ha d'utilitzar la votació ordinària, llevat que el ple de la corporació, per majoria simple, acordi per a un cas concret la votació nominal. Les votacions tant de la moció de censura com de la qüestió de confiança són nominals.
3. Pot ser secreta la votació per a l'elecció o la destitució de persones i quan així ho acordi el ple de la corporació per majoria absoluta.

Article 94. Quòrum d'adopció d'acords

1. Els acords s'adopten, com a norma general, per majoria simple dels membres presents. Hi ha majoria simple quan els vots afirmatius són més que els negatius. S'entén per majoria absoluta quan els vots afirmatius són més de la meitat del nombre legal de membres de la corporació.

2. Quan es produeixin votacions amb resultat d'empat, s'haurà de fer una nova votació i, si persisteix l'empat, decidirà el vot de qualitat del president o la presidenta, sense perjudici del deure d'abstenció en els supòsits que preveu la llei.

3. Es requereix el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació per a l'adopció dels acords següents:

- a) Creació i supressió de municipis i alteració de termes municipals.
- b) Creació, modificació i supressió d'entitats d'administració descentralitzada.
- c) Aprovació de la delimitació del terme municipal.
- d) Alteració del nom o de la capitalitat del municipi.
- e) Aprovació i modificació del reglament orgànic propi de la corporació.
- f) Creació i regulació dels òrgans complementaris.
- g) Creació, modificació o dissolució de mancomunitats o altres organitzacions associatives, així com adhesió a aquestes i aprovació i modificació dels seus estatuts.
- h) Transferència de funcions o activitats a altres administracions públiques, així com acceptació de les delegacions o dels encàrrecs de gestió fets per altres administracions, llevat que per llei s'imposin obligatòriament.
- i) Aprovació de les ordenances reguladores dels aprofitaments de béns comunals, així com cessió, per qualsevol títol, de l'aprofitament.
- j) Concessió de béns o serveis per més cinc anys, sempre que la quantia excedeixi el vint per cent dels recursos ordinaris del seu pressupost.
- k) Exercici d'activitats econòmiques en règim de monopoli i aprovació de la forma concreta de gestió del servei corresponent.
- l) Aprovació d'operacions financeres o de crèdit i concessió de quitaments o esperes si l'import excedeix el deu per cent dels recursos ordinaris del pressupost, així com operacions de crèdit previstes excepcionalment per finançar operacions corrents conformement al que preveu la legislació de les hisendes locals, a excepció de les operacions de tresoreria.

- m) Acords que correspongui adoptar a la corporació en la tramitació dels instruments de planejament general prevists en la legislació urbanística.
- n) Alienació de béns si la quantia excedeix el vint per cent dels recursos ordinaris del pressupost.
- o) Alteració de la qualificació jurídica dels béns demaniais o comunals.
- p) Cessió gratuïta de béns a altres administracions o institucions públiques.
- q) Sol·licitud de la dispensa de serveis obligatoris.
- r) En els altres casos en què així ho exigeixin les lleis.

Article 95. Precs i preguntes

1. Els membres de les corporacions poden formular en els plens ordinaris, oralment o per escrit, precs i preguntes.

2. A l'ordre del dia de les sessions esmentades s'ha de reservar un temps per formular preguntes. Les preguntes formulades oralment en el transcurs d'una sessió han de ser contestades en la sessió següent, llevat que la persona interpell·lada doni una resposta immediata.

3. Si la pregunta es formula per escrit quaranta-vuit hores abans, com a mínim, de l'inici de la sessió, s'ha de contestar en el transcurs d'aquesta sessió, llevat que la persona a la qual es destina la pregunta sol·liciti que s'ajorni per a la sessió següent.

4. També poden formular-se preguntes que s'hagin de contestar per escrit. En aquest cas, han de ser contestades en el termini màxim d'un mes i posteriorment se n'haurà de retre compte al ple en la primera sessió que es faci.

Article 96. Règim de funcionament dels altres òrgans col·legiats

1. Les regles i els requisits generals relatius a la convocatòria i al sistema de votació del ple són aplicables als altres òrgans col·legiats.

2. El funcionament de les mancomunitats de municipis i altres entitats locals és subjecte al que preveuen els estatuts pels quals es regeixin o les disposicions que les creïn i, supletòriament, al que preveu aquesta llei amb caràcter general.

SECCIÓ 3a ACTES

Article 97. Actes

1. De totes les sessions dels òrgans col·legiats se n'ha d'estendre acta en la qual ha de constar, com a mínim, el lloc de la reunió, la data i l'hora de començament i acabament de la sessió, els noms de qui la presideix i de la resta de membres que hi assisteixen, el caràcter ordinari o extraordinari, els assumptes debatuts, amb expressió succinta, a les sessions plenàries, les opinions emeses, la indicació del sentit dels vots i els acords adoptats, així com també les altres incidències ocorregudes o els detalls que es considerin necessaris per reflectir el que ha succeït a la sessió.

2. Ha d'estendre acta de la sessió el secretari o la secretària de la corporació o qui legalment els substitueixi i s'ha de sotmetre a aprovació a la sessió següent, sense que sigui necessari que es llegeixi quan hagi estat prèviament distribuïda entre els membres dels òrgans col·legiats corresponents de la corporació. A l'acta de la sessió s'ha de fer constar l'aprovació de l'acta de la sessió anterior i també les rectificacions que siguin pertinents, sense que en cap cas no pugui modificar-se el fons dels acords.

Article 98. Llibre d'actes

1. Les actes de les sessions, una vegada aprovades, s'han de transcriure en el llibre d'actes o en els plec de fulls habilitats en la forma que reglamentàriament s'estableixi, i el president o la presidenta de la corporació i el secretari o la secretària les han d'autoritzar amb les seves signatures.

2. El llibre d'actes o els plec de fulls degudament habilitats tenen la consideració d'instrument públic solemne i han de dur en tots els fulls, degudament foliats, la signatura del president o la presidenta, la del secretari o la secretària i el segell de la corporació.

3. Els requisits i les formalitats que s'hagin de complir per a l'habilitació de plec de fulls i la posterior enquadernació els ha d'establir reglamentàriament el Govern de les Illes Balears.

4. Les entitats locals han de garantir la conservació en suport digital dels llibres d'actes dels òrgans col·legiats.

Article 99. Llibre de decrets i resolucions

1. Les resolucions del president o la presidenta de les corporacions locals i d'altres òrgans unipersonals s'han de transcriure també en el llibre especial destinat a aquest efecte o en els plec de fulls habilitats reglamentàriament, que tenen igualment el valor d'instrument públic solemne. El llibre de decrets ha de dur en tots els fulls, degudament foliats, la signatura del president o la presidenta, la del secretari o la secretària i el segell de la corporació.

2. Les entitats locals han de garantir la conservació en suport digital dels llibres de decrets i resolucions.

CAPÍTOL III REGLAMENTS, ORDENANCES I BANS

Article 100. Potestat normativa reglamentària

Els municipis tenen potestat normativa reglamentària, com a expressió del principi democràtic en què es fonamenten, en l'àmbit de les seves competències. Aquesta potestat es troba limitada pels principis de jerarquia normativa i de competència.

Article 101. Reglaments i ordenances

1. Les disposicions generals aprovades per les entitats locals en l'exercici de la potestat reglamentària i en l'àmbit de la seva competència adopten la denominació de reglaments, si tenen per objectiu regular l'organització, el funcionament de l'entitat local i la prestació dels serveis públics, i, altrament, la d'ordenances.

2. Les ordenances i els reglaments de les entitats locals s'integren a l'ordenament jurídic amb subjecció als principis de jerarquia normativa i de competència.

3. El que disposen les ordenances i els reglaments vincula per igual els ciutadans i les ciutadanes i l'entitat local, sense que aquesta pugui dispensar individualment de la seva observança.

Article 102. Procediment d'elaboració de reglaments i ordenances⁷

1. L'aprovació d'ordenances i de reglaments locals s'ha d'ajustar al procediment següent:

- a) Aprovació inicial pel ple de l'entitat local.
- b) Informació pública, amb un anunci previ a la secció corresponent del *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i en el tauler d'anuncis de l'entitat de l'acord d'aprovació inicial, pel termini mínim de trenta dies, en què el veïnatge i les persones legítimament interessades poden examinar l'expedient i formular reclamacions, objeccions o observacions.
- c) Audiència prèvia a les associacions veïnals i de defensa de les persones consumidores i usuàries establertes en el seu àmbit territorial que estiguin inscrites en el registre municipal d'associacions veïnals i les finalitats de les quals guardin relació directa amb l'objecte de la disposició.
- d) Resolució de les reclamacions, objeccions o observacions i aprovació definitiva pel ple. Si no s'ha presentat cap reclamació o suggeriment, l'acord inicialment adoptat s'ha d'entendre definitivament aprovat sense necessitat d'un nou acord exprés.
- e) Per modificar les ordenances i els reglaments s'han de seguir els mateixos tràmits que per aprovar-los.

2. L'aprovació de les ordenances fiscals s'ha d'ajustar al procediment que s'estableix en la legislació estatal reguladora de les hisendes locals.

Article 103. Entrada en vigor

1. Els reglaments i les ordenances, incloent-hi els continguts normatius dels plans urbanístics, no entren en vigor fins que no s'hagin publicat íntegrament en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, i fins que no hagi transcorregut el termini que assenyalava l'article 113 d'aquesta llei.

2. Les ordenances fiscals entren en vigor quan s'hagin publicat íntegrament l'acord definitiu i el text d'aquestes en el butlletí esmentat, llevat que se n'ajorni l'aplicació a una data posterior.

Article 104. Bans

Els bans dictats pels batles o les batllesses tenen com a finalitat exhortar la ciutadania a l'observança de les obligacions i els deures establerts a les lleis i a les ordenances i als reglaments municipals, recordar-li el contingut precís de les dites obligacions i els terminis establerts per complir-les, així com fer convocatòries populars amb motiu d'esdeveniments ciutadans. S'han de publicar conformement als usos i costums de la localitat, si bé en els casos de catàstrofe o infortuni públics o risc greu, els batles o les batllesses poden adoptar les mesures necessàries i adequades, però n'han de retre compte al ple immediatament.

⁷ Article modificat per la Llei 6/2007, de 27 de desembre, esmentada en la nota 1.

CAPÍTOL IV

RÈGIM JURÍDIC DELS ACTES, ACORDS I RECURSOS

Article 105. Procediment i règim jurídic dels actes i acords

1. El procediment, el règim jurídic dels actes i acords de les entitats locals, incloses l'execució forçosa i la invalidesa, el règim del silenci administratiu i la responsabilitat patrimonial s'han d'ajustar a la legislació reguladora del procediment administratiu comú, amb les especialitats contingudes en aquesta llei i les que puguin establir les lleis sectorials reguladores de l'acció pública.

2. Els actes administratius de les entitats locals són immediatament executius, llevat dels supòsits en els quals una disposició legal estableixi el contrari o quan se'n suspengui l'eficàcia d'acord amb la llei.

Article 106. Revisió d'actes i acords

1. Les entitats locals poden declarar la nul·litat dels seus actes o acords o revocar-los, en els termes establerts a la legislació reguladora del procediment administratiu comú, sense perjudici de les peculiaritats establertes en la legislació bàsica de règim local i en aquesta llei.

2. La declaració de lesivitat quan correspongui d'acord amb la legislació reguladora del procediment administratiu comú, l'ha d'acordar el ple de la corporació o l'òrgan col·legiat superior de l'entitat.

Article 107. Recursos

1. Contra els actes i acords de les entitats locals que posin fi a la via administrativa, les persones interessades poden interposar recurs de reposició potestatiu en el termini d'un mes davant el mateix òrgan que va dictar l'acte o recórrer directament davant l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu.

2. Posen fi a la via administrativa les resolucions i els acords dels òrgans i les autoritats següents:

- a) Els del ple, els de batles o batlesses o presidents o presidentes i els de les juntes de govern local, llevat dels casos excepcionals en què la llei requereixi l'aprovació posterior d'una altra administració o quan sigui procedent un recurs davant aquesta.
- b) Els d'altres autoritats i òrgans inferiors en els casos en què resolguin per delegació del batle o la batlessa, el president o la presidenta o altres òrgans les resolucions dels quals posin fi a la via administrativa.
- c) Els de qualssevol altres autoritats o òrgans quan ho estableixi així una disposició legal.

3. L'exercici per les persones particulars d'accions fundades en el dret privat o laboral contra les entitats locals requereix la presentació prèvia d'una reclamació per via administrativa davant l'entitat interessada.

4. El termini de resolució i notificació de les reclamacions prèvies a la via judicial civil és de tres mesos. Una vegada transcorregut aquest termini, la persona interessada pot considerar desestimada la reclamació a l'efecte de formular la demanda judicial corresponent.

5. Les reclamacions prèvies a la via judicial laboral s'entenen desestimades si transcorre un mes sense que s'hagi notificat a la persona interessada cap resolució, i quedarà expedida l'acció judicial laboral.

Article 108. Òrgans especials per a reclamacions i recursos

1. Les entitats locals amb població superior a deu mil habitants poden, mitjançant acord del ple, crear òrgans col·legiats de composició tècnica que coneguin i informin dels recursos i les reclamacions que es formulin contra els seus actes i acords en matèria de sancions, personal, urbanisme i acció social. La resolució final correspon, en tot cas, a l'òrgan competent.

2. Periòdicament, aquests òrgans han d'elaborar una memòria en la qual s'analitzi de manera global el funcionament dels serveis de la corporació en relació amb les matèries de les quals coneguin, i han de proposar, si pertoca, les reformes de procediment i d'organització que considerin oportunes.

CAPÍTOL V CONFLICTES D'ATRIBUCIONS I DE COMPETÈNCIES

Article 109. Conflictes d'atribucions

1. Els conflictes d'atribucions, positius o negatius, que sorgeixin entre òrgans i entitats dependents d'una mateixa corporació local, han de ser resolts:

- a) Pel ple, quan es tracti de conflictes que afectin òrgans col·legiats, membres d'aquests òrgans o entitats locals menors.
- b) Pel batle o la batlessa o el president o la presidenta de la corporació, en la resta de supòsits.

2. El conflicte s'ha de resoldre d'acord amb el procediment següent:

- a) L'òrgan que es consideri competent ha de requerir d'inhibició el que conegui de l'assumpte. En el cas de no acceptar-ho, ha de suspendre les actuacions i remetre-les immediatament, juntament amb el requeriment formulat i l'informe, a l'òrgan al qual correspongui la resolució del conflicte, perquè adopti la decisió que sigui procedent.
- b) En el cas que un òrgan o una entitat es consideri incompetent per conèixer d'un assumpte, ha de remetre les actuacions al que consideri competent, el qual ha de decidir sobre la seva competència en el termini de vuit dies. Si també es considera incompetent, ha de trametre l'expedient de manera immediata, juntament amb l'informe, al que correspongui decidir el conflicte.

Article 110. Conflictes de competència

1. Els conflictes positius de competència plantejats entre diferents entitats locals de les Illes Balears s'han de resoldre amb subjecció a les regles següents:

- a) El plantejament del conflicte correspon al ple de l'entitat local.
- b) L'entitat local que conegui d'un assumpte i sigui requerida d'inhibició ha de suspendre les actuacions i ha de resoldre sobre la seva competència.
- c) En el cas que ambdues entitats es declarin competents quedarà plantejat el conflicte positiu de competències, i hauran de remetre les actuacions respectives al consell corresponent quan es tracti d'entitats locals de la mateixa

illa o a la comunitat autònoma en altre cas. El consell o el Govern de les Illes Balears ha de resoldre el que correspongui en el termini d'un mes.

2. S'ha de seguir un procediment anàleg al mencionat en el número anterior si el conflicte és negatiu.

CAPÍTOL VI

IMPUGNACIÓ D'ACTES I D'ACORDS LOCALS I EXERCICI D'ACCIONS

Article 111. Obligació de tramesa d'informació

1. Sense perjudici del que disposi la legislació bàsica de règim local quant a la tramesa a altres organismes, les entitats locals han de trametre al Govern de les Illes Balears, al consell que correspongui i a la Delegació del Govern, en la forma i els terminis determinats reglamentàriament, una còpia literal o, si és procedent, un extracte adequat i suficient dels seus actes i acords. La presidència de les entitats i, de manera immediata, la secretaria, són responsables del compliment d'aquest deure.

2. Les administracions públiques esmentades poden sol·licitar a les entitats locals l'ampliació de la informació, que s'ha de trametre en el termini màxim de vint dies hàbils. Fins que no es rebi aquesta informació, quedarà interromput el termini per formular el requeriment o per impugnar directament l'acte o l'acord davant la jurisdicció contenciosa administrativa. Atesa la informació tramesa, es podran formular les advertències de legalitat que es considerin pertinents.

3. Els actes i acords adoptats pels municipis no poden ser objecte de control d'oportunitat per cap altra administració, excepte el previst per als supòsits de delegació. En aquest sentit, i en exercici únicament del control de legalitat, correspon als consells i al Govern de les Illes Balears el control de l'adequació a l'ordenament jurídic dels actes i els acords adoptats pels municipis i, si s'escau, la impugnació corresponent davant la jurisdicció contenciosa administrativa, sens perjudici de les accions que l'Estat pugui emprendre en defensa de les seves competències.

Article 112. Mesures davant infraccions de l'ordenament jurídic

Quan el Govern de les Illes Balears, el consell o la Delegació del Govern considerin, en l'àmbit de les seves competències, que un acte o un acord d'alguna entitat local infringeix l'ordenament jurídic, poden adoptar alguna de les mesures següents:

- a) Requerir l'entitat local que anul·li l'acte o l'acord o els punts que constitueixin una infracció de l'ordenament jurídic.
- b) Impugnar directament davant la jurisdicció contenciosa administrativa l'acte o l'acord, una vegada rebuda la comunicació d'aquest acte.

Article 113. Requeriment d'anul·lació

1. Quan el Govern de les Illes Balears, el consell o la Delegació del Govern decideixin fer ús del requeriment al qual es refereix l'apartat a) de l'article anterior, l'hauran de formular, amb invocació expressa d'aquest article, en el termini de quinze dies hàbils a partir de la recepció de la comunicació de l'acte o l'acord. El requeriment ha de ser motivat i ha d'expressar l'acord sobre el qual s'ha de resoldre en el termini màxim d'un mes.

2. Si l'entitat local no atén el requeriment en el termini assenyalat, pot impugnar l'acte o l'acord davant la jurisdicció contenciosa administrativa en el termini de dos mesos, comptats des de l'endemà del venciment de l'assenyalat per a l'anul·lació o des de la recepció de la comunicació que li remeti l'ens local.

Article 114. Impugnació d'actes i d'acords locals

1. El Govern de les Illes Balears, el consell o la Delegació del Govern poden impugnar davant la jurisdicció contenciosa administrativa els actes i acords de les entitats locals, en el termini de dos mesos a partir de l'endemà de la recepció de la comunicació de l'acte o l'acord corresponent, quan considerin que infringeixen l'ordenament jurídic o vagin en detriment de les competències de la respectiva administració, interfereixin el seu exercici o excedeixin la competència d'aquestes entitats. Malgrat tot, poden optar per requerir prèviament l'ens local en els termes que estableix l'article 112 a).

2. La impugnació ha de precisar l'extralimitació competencial que la motiva i les normes legals vulnerades en què es funda.

Si la integritat i l'efectivitat dels interessos de l'administració pública afectada ho requereixen, pot formular petició expressa de suspensió de l'acte o l'acord impugnat. De conformitat amb la Llei reguladora de les bases de règim local, si el tribunal la considera fundada, n'ha d'acordar la suspensió en el primer tràmit subsegüent a la presentació de la impugnació. Acordada la suspensió, el tribunal pot aixecar-la en qualsevol moment, en tot o en part, a instància de l'entitat local i oïda prèviament l'administració pública afectada, en el cas que se n'hagi de derivar perjudici a l'interès local no justificable per les exigències de l'interès comunitari al·legat en la impugnació.

3. També estan legitimats per impugnar-los els membres de les corporacions locals que hagin votat en contra d'aquests acords.

Article 115. Impugnació per les entitats locals d'actes d'altres administracions

Els municipis poden impugnar, de conformitat amb el que preveu la legislació bàsica de règim local, les disposicions i els actes de les administracions de l'Estat i de la comunitat autònoma i dels consells respectius que afectin els seus interessos o els de la col·lectivitat local com a tal.

CAPÍTOL VII INFORMACIÓ I PARTICIPACIÓ CIUTADANES

Article 116. Principis generals

1. Les corporacions locals han de facilitar la més àmplia informació sobre la seva activitat i han de promoure la participació de tota la ciutadania en la vida local.

2. La participació ciutadana s'ha de fer efectiva pels mecanismes establerts per cada corporació local, conformement a les normes de participació contingudes en aquesta llei i en les disposicions reglamentàries que la despleguin.

3. Les formes, els mitjans i els procediments de participació que les corporacions estableixin en exercici de la seva potestat d'autoorganització no poden, en cap cas, menyscar les facultats de decisió que corresponguin als òrgans representatius regulats per la llei.

Article 117. Cartes de serveis

En relació amb els serveis públics de competència municipal i de conformitat amb el que estableixi el corresponent reglament de la corporació, els ajuntaments han d'elaborar cartes de serveis en què s'estableixin els drets de la ciutadania, així com les obligacions i responsabilitats concretes que la corporació assumeixi per garantir aquests drets i els nivells de qualitat adequats en la prestació dels serveis corresponents.

Article 118. Drets fonamentals de la ciutadania

Els ajuntaments han de vetllar perquè en el respectiu municipi no es produeixin conductes discriminatòries per raó d'ètnia, religió, ascendència, edat, gènere, discapacitat o lloc de naixement. L'ajuntament ha de fer extensiva la seva vigilància en la defensa i la protecció d'aquests drets fonamentals a totes les persones que es trobin en el municipi sense ser-ne residents.

Article 119. Dret d'informació en relació amb l'Administració local

1. Tots els ciutadans i totes les ciutadanes, en la seva relació amb les corporacions locals, tenen dret a estar informats de les activitats municipals i a utilitzar tots els mitjans d'informació general que estableixi l'ajuntament respectiu, mitjançant l'ús de qualsevol tecnologia al servei de la comunicació, en els terminis i les condicions i amb l'abast que determinin la legislació general sobre la matèria, el reglament orgànic corresponent i les ordenances municipals.

2. La corporació local ha de garantir l'exercici dels següents drets dels ciutadans i de les ciutadanes:

- a) Conèixer, en qualsevol moment, l'estat de la tramitació dels procediments en els quals tenen la condició de persones interessades, i obtenir còpies dels documents que contenen.
- b) Identificar les autoritats i el personal al servei de les administracions públiques sota la responsabilitat dels quals es tramitin els procediments.
- c) Obtenir una còpia segellada dels documents que presentin, que han d'aportar juntament amb els originals, i també que els siguin retornats, llevat que els originals hagin de figurar en el procediment.
- d) Formular al·legacions i aportar documents en qualsevol fase del procediment anterior al tràmit d'audiència, que han de ser tinguts en compte per l'òrgan competent en redactar la proposta de resolució.
- e) No presentar documents no exigits per les normes aplicables al procediment de què es tracta, o que ja es trobin en poder de l'administració actuant.
- f) Obtenir informació i orientació sobre els requisits jurídics o tècnics que les disposicions vigents imposin als projectes, a les actuacions o a les sol·licituds que es proposin dur a terme i siguin de competència municipal.
- g) Accedir als registres i arxius públics en els termes prevists a la legislació sobre règim jurídic de les administracions públiques. La denegació o limitació d'aquest accés s'ha de verificar mitjançant una resolució motivada.
- h) Obtenir còpies i certificats acreditatius dels acords de les corporacions locals, i els seus antecedents, respecte dels quals tenguin la condició de persones interessades.

- i) Ser tractats amb respecte i deferència per les autoritats i pel funcionariat, que han de facilitar-los l'exercici dels seus drets i el compliment de les seves obligacions.
- j) Obtenir la resolució expressa de les sol·licituds que formulin en matèries de competència de les entitats locals, o que se'ls comuniquin, si escau, els motius per no fer-ho.
- k) Ser informats dels resultats de la gestió municipal.
- l) Exigir responsabilitats de les corporacions locals i del personal al seu servei, quan així correspongui legalment.
- m) Requerir a l'entitat local en la qual tenguin la condició de veïnats o de veïnades que exerceixi les accions i els recursos necessaris per a la defensa dels seus drets.

3. Els reglaments i les ordenances locals, el pressupost aprovat definitivament i publicat en extractes al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, com també els plans generals d'ordenació urbana i altres instruments de planejament urbanístic general, amb la seva documentació completa, poden ser consultats en qualsevol moment per tota la ciutadania.

4. Tota la ciutadania té dret a ser informada de les dades que l'ajuntament tenguin sobre les condicions ambientals en el terme municipal, especialment sobre les relatives als nivells de contaminació de l'aire, del sòl i de l'aigua, i sobre la contaminació de caràcter acústic.

5. L'exercici del dret de petició pot ser individual o col·lectiu. Per a l'exercici del dret de petició s'ha de seguir el que disposen les lleis generals sobre la matèria.

Article 119 bis. Publicitat activa⁸

Les entitats locals publicaran en un portal de transparència la següent informació establerta en la legislació bàsica de transparència, accés a la informació i bon govern: informació institucional, organitzativa, de planificació, informació de rellevància jurídica i informació econòmica, pressupostària i estadística.

També publicaran la informació que es sol·liciti amb major freqüència per la ciutadania o que pugui considerar-se d'interès per garantir la transparència de l'activitat pública.

Així mateix, es podran adoptar per part de les corporacions altres mesures complementàries i de col·laboració per al compliment de les obligacions de transparència recollides en la normativa.

Cada entitat local durà a terme un adequat seguiment de la informació publicada i de la seva actualització; així mateix procurarà establir mecanismes que facilitin l'accessibilitat, localització, interoperabilitat i qualitat de la informació publicada.

Les entitats locals procuraran la utilització de formats reutilitzables que permetin l'obertura de dades per a generació de valor públic.

Article 120. Assistència a les sessions⁹

1. Les sessions del ple de les corporacions locals són públiques tret dels casos legalment establerts. Hi poden tenir accés els mitjans de comunicació per a l'exercici

⁸ Article afegit per la Llei 3/2017, de 7 de juliol, esmentada en la nota 1.

⁹ Apartats 4 i 5 afegits per la Llei 3/2017, de 7 de juliol, esmentada en la nota 1.

de la seva funció, en les condicions que fixi el reglament orgànic o, si no n'hi ha, la batlia.

2. A les sessions de la junta de govern local i de les comissions informatives es poden convocar, als únics efectes d'escoltar el seu parer o rebre el seu informe respecte d'un tema concret, representants de les associacions veïnals o entitats de defensa d'interessos sectorials.

3. Poden ser públiques les sessions dels altres òrgans complementaris que puguin ser establerts, en els termes que prevegin els reglaments o acords plenaris pels quals es regeixin.

4. Les sessions públiques poden ser gravades per mitjans audiovisuals pel públic assistent, els mitjans de comunicació o els mateixos participants.

Per altra banda, i amb la finalitat de garantir el desenvolupament ordinari de les sessions plenàries, el batle o la batlessa, o el president o la presidenta de la corporació, vetllarà perquè aquestes gravacions es facin sense alterar l'ordre de la sessió.

La difusió de dites gravacions s'atendrà a la normativa de caràcter general dels actes públics, sense que s'hi puguin establir limitacions addicionals.

5. La informació i el règim de publicitat de les sessions públiques previstes en aquest article haurà de proporcionar-se per via de mitjans i formats accessibles, en compliment del Reial decret 1494/2007, de 12 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament sobre les condicions bàsiques per a l'accés de les persones amb discapacitat a les tecnologies, productes i serveis relacionats amb la societat de la informació i els mitjans de comunicació social.

Article 121. Mitjans de participació ciutadana

Les corporacions locals han de facilitar la participació ciutadana a través dels diferents mitjans al seu abast i, en especial, en les formes següents:

- a) Tramesa als mitjans de comunicació de la localitat acreditats davant la corporació de les convocatòries i els ordres del dia de les sessions que siguin públiques.
- b) Difusió adequada i suficient de les exposicions públiques d'actuacions i projectes d'interès i de repercussió social.
- c) Oficines d'informació a la ciutadania i implantació de mitjans tecnològics que en facilitin la participació.

Article 122. Associacions veïnals

1. Les associacions constituïdes per a la defensa dels interessos generals o sectorials del veïnatge tenen la consideració d'entitats de participació ciutadana, sempre que estiguin inscrites en el Registre Municipal d'Associacions, que té per objecte permetre a l'ajuntament conèixer el nombre d'entitats existents en el municipi, les finalitats i la representativitat, sense perjudici que s'hagin d'inscriure també en el Registre d'Associacions de la comunitat autònoma.

2. En relació amb el municipi, les associacions poden:

- a) Sol·licitar informació directa dels assumptes que afectin l'interès de l'associació respectiva.
- b) Elevar propostes d'actuació en l'àmbit de les matèries de competència municipal.

- c) Formar part dels òrgans de participació i intervenir en les sessions del ple i de les comissions d'estudi, informe o consulta, d'acord amb el que es disposi, si s'escau, mitjançant reglament.

3. Els municipis poden aprovar reglaments per regular els procediments més adequats per facilitar la informació ciutadana.

4. També, i d'acord amb les seves possibilitats econòmiques, poden concedir ajudes econòmiques a les associacions. L'assignació d'ajudes s'ha de fer amb criteris objectius, d'acord amb la importància i la representativitat de les associacions i d'acord amb la normativa vigent en matèria de subvencions.

Article 122 bis. Participació ciutadana en les sessions dels òrgans col·legiats¹⁰

1. Els veïns amb dret a sufragi actiu en les eleccions municipals podran exercir la iniciativa popular a fi de presentar propostes d'acord o actuacions i de reglament en matèries de la competència municipal.

2. Dites iniciatives hauran de ser subscrietes, com a mínim, pel següent nombre de veïns del municipi:

- a) El 10 % dels habitants en municipis de menys de 5.000 habitants.
- b) 500 habitants més el 2 % dels habitants que excedeixin dels 5.000, en poblacions de 5.000 a 100.000 habitants.
- c) 2.400 habitants més l'1 % dels habitants que excedeixen dels 100.000, en poblacions de més de 100.000 habitants.

Aquestes iniciatives s'han de sotmetre a debat i votació en el Ple, sense perjudici que siguin resoltes per l'òrgan competent per raó de la matèria. D'acord amb la normativa bàsica estatal, es requerirà el previ informe de legalitat del secretari o la secretària de l'ajuntament, així com l'informe de l'interventor o la interventora quan la iniciativa afecti drets i obligacions de contingut econòmic de l'ajuntament.

3. El batle o la batlessa haurà d'incloure les iniciatives degudament presentades en l'ordre del dia del primer ple ordinari que celebri l'ajuntament, sempre que s'hagin presentat com a mínim 10 dies naturals abans de la celebració. El Ple haurà de debatre i votar la iniciativa, sense perjudici que l'acord efectiu l'hagi d'adoptar l'òrgan competent d'acord amb el procediment establert.

Article 122 ter. Torn d'intervencions o consultes al públic¹¹

La persona titular de la batlia o la presidència de la corporació, una vegada finalitzats els punts inclosos a l'ordre del dia i aixecada la sessió, pot establir un torn d'intervencions o consultes al públic assistent sobre temes concrets d'interès municipal.

Article 123. Consultes populars¹²

Derogat i sense contingut

¹⁰ Article afegit per la Llei 3/2017, de 7 de juliol, esmentada en la nota 1.

¹¹ Article afegit per la Llei 3/2017, de 7 de juliol, esmentada en la nota 1.

¹² Article derogat i sense contingut per la Llei 12/2019, de 12 de març, esmentada en la nota 1.

TÍTOL VI

BÉNS DE LES ENTITATS LOCALS

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 124. Béns de les entitats locals

1. El patrimoni de les entitats locals està constituït pel conjunt dels béns, els drets i les accions que els pertanyen per qualsevol títol.

2. Els béns de les entitats locals es classifiquen en béns de domini públic i patrimonials o propis.

3. No s'entenen inclosos en el patrimoni de les entitats locals, ni en el dels organismes autònoms i les entitats públiques empresarials que en depenen, els doblers, els valors, els crèdits i la resta de recursos financers que en constitueixen la tresoreria.

Article 125. Béns de domini públic

1. Són béns de domini públic els destinats a un ús o servei públic, i també els comunals.

2. S'entén que són afectes a l'ús públic els béns destinats a ser directament utilitzats per les persones particulars.

3. S'entén que són afectes al servei públic els béns que, per la seva naturalesa o per les disposicions particulars d'organització, s'adeqüin essencialment o exclusivament a la finalitat particular del servei.

4. Tenen la consideració de comunals aquells la utilització, l'aprofitament i el gaudi dels quals correspongui al comú del veïnatge.

Article 126. Béns patrimonials

Tenen la consideració de béns patrimonials o de propis els que, essent propietat de l'ens local, no estan destinats directament a l'ús públic ni afectats a algun servei públic de competència local o a l'aprofitament pel comú del veïnatge.

Article 127. Règim jurídic

1. Els béns de domini públic, mentre conservin aquest caràcter, són inalienables, inembargables i imprescriptibles, i no són subjectes a cap tipus de tribut.

2. Als béns comunals els és aplicable el règim jurídic dels béns de domini públic, sense perjudici de les normes específiques que en regulin l'aprofitament.

3. Els béns patrimonials es regeixen per la seva regulació específica i, si no n'hi ha, per les normes de dret privat.

Article 128. Prerrogatives

Les entitats locals gaudeixen, respecte dels seus béns, de les prerrogatives següents:

- a) La d'investigar la situació dels que es presumeixin de la seva propietat, per determinar-ne la titularitat.

- b) La de recuperar-ne per elles mateixes la possessió i l'ús en qualsevol moment quan es tracti dels de domini públic, i en el termini d'un any en el cas dels patrimonials.
- c) La de promoure i executar la delimitació entre els béns de la seva pertinença i els de les persones particulars, els límits dels quals siguin imprecisos o sobre els quals hi hagi indicis d'usurpació.
- d) La d'exercir la potestat sancionadora per a la defensa del seu patrimoni i per assegurar-ne la utilització adequada.
- e) El desnonament administratiu, quan s'extingeixin els drets constituïts sobre béns de domini públic en virtut d'autorització, concessió o qualsevol altre títol.

Article 129. Alteració de la qualificació jurídica

1. Per alterar la qualificació jurídica dels béns dels ens locals es requereix la incoació d'expedient, en el qual s'acrediti l'oportunitat i la legalitat de la mesura.

2. També s'entén com a efectuada automàticament l'afectació dels béns al domini públic en els supòsits següents:

- a) Per l'aprovació definitiva dels plans d'ordenació urbana i els projectes d'obres i serveis.
- b) Per l'adscripció de béns patrimonials durant més de vint-i-cinc anys a un ús o servei públic.
- c) Quan l'ens local adquireixi per usucapió el domini d'un bé que hagi estat destinat a un ús o un servei públic comunal.
- d) Quan els béns s'adquireixen per cessió obligatòria amb la finalitat de ser destinats a l'ús públic o a la prestació d'un servei públic.
- e) Quan els béns s'adquireixen per expropiació forçosa i queden en aquest supòsit afectats a l'ús o al servei determinants de la declaració d'utilitat pública o d'interès social.

3. La resolució dels expedients d'alteració de la qualificació jurídica dels béns dels ens locals correspon al ple, amb la informació pública prèvia pel termini d'un mes. L'acord d'alteració s'ha d'adoptar amb el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació.

Article 130. Mutació demanial¹³

1. La mutació demanial és l'acte en virtut del qual es fa la desafectació d'un bé o un dret amb afectació simultània a un altre ús o servei públic de les entitats locals o dels organismes públics que en depenen. Les mutacions demanials requereixen un acord de la corporació local en què s'acrediti la utilitat pública de l'alteració.

2. Els béns i drets demanials de les entitats locals i els seus organismes públics podran afectar-se a altres administracions públiques o organismes de dret públic dependents per destinar-los a un determinat ús o servei públic de la seva competència. Aquest supòsit de mutació entre administracions públiques no alterarà la titularitat dels béns ni el seu caràcter demanial.

3. En els immobles qualificats de domini públic es pot atorgar una qualificació jurídica distinta al subsòl respecte del sòl, mitjançant la desafectació parcial del subsòl per qualificar-lo com a bé patrimonial diferenciat. En tot cas, s'ha d'acreditar en el

¹³ Article modificat pel DL 3/2021, de 12 d'abril, esmentat en la nota 1.

procediment la no existència de perjudici o minvament en el servei o ús públic del bé demanial, i que no hi ha contradicció amb el planejament urbanístic aprovat.

Article 131. Desafectació

1. Pot procedir-se a la desafectació de béns de domini públic i comunals, que passaran a la condició de patrimonials, si durant un període de vint anys no s'ha utilitzat en el sentit de la seva afectació pública.

2. En aquest cas, és necessari que es constati així per acord del ple adoptat per majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació, amb la informació pública prèvia pel termini d'un mes.

3. Els acords de cessió d'ús i de transmissió del domini de béns comunals desafectats han d'incloure sempre una clàusula de reversió per al supòsit que desapareguin els fins que els van motivar o s'incompleixin les condicions a les quals estiguin subjectes. Produïda la reversió, tornaran a formar part del patrimoni de l'entitat local corresponent com a béns comunals.

Article 132. Inventari

1. Els ens locals tenen l'obligació de formar un inventari valorat de tots els béns que els pertanyin, que ha de comprendre els béns de domini públic, els patrimonials, els drets i els valors mobiliaris, descrits amb el detall necessari per identificar-los.

2. L'inventari ha de ser objecte d'actualització continuada, sense perjudici que s'hagi de rectificar anualment i que s'hagi de comprovar cada vegada que es renovi la corporació.

3. Corresponen al ple de la corporació l'aprovació, la rectificació i la comprovació de l'inventari.

4. Els organismes autònoms locals i les entitats públiques empresarials han de formalitzar també inventaris separats dels seus béns i drets, les còpies dels quals s'han d'adjuntar com a annex de l'inventari general de l'ens local.

Article 133. Inscripció en el Registre de la Propietat

1. Els ens locals han d'inscriure en el Registre de la Propietat els seus béns immobles i drets reals, conformement al que disposa la legislació hipotecària.

2. Són exempts d'inscripció els béns de domini públic d'ús comú general.

3. Per a la immatriculació i per al recomençament del tracte successiu interromput dels seus béns és suficient el certificat que, amb relació a l'inventari aprovat per la corporació respectiva, expedeixi el secretari o la secretària, amb el vistiplau del batle o la batlessa o president o presidenta, i produeix els mateixos efectes que una escriptura pública, respectant les condicions i els requisits que preveu la Llei del patrimoni de les administracions públiques i la legislació hipotecària.

4. Els béns adquirits per organismes autònoms locals o per entitats públiques empresarials a càrrec dels seus pressuposts respectius s'han d'inscriure a nom seu, mentre que els béns dels ens locals adscrits a aquests ens autònoms no es poden inscriure a nom d'aquests, sense perjudici que es faci constar aquesta adscripció.

CAPÍTOL II

ADQUISICIÓ I ALIENACIÓ

Article 134. Capacitat de les entitats locals en relació amb els seus béns

Les entitats locals tenen plena capacitat jurídica per adquirir, transmetre, gravar i posseir tot tipus de béns i drets, així com també per exercir les accions i els recursos procedents en defensa del seu patrimoni.

Article 135. Adquisició de béns

1. L'adquisició de béns per les entitats locals es pot fer per qualsevol dels mitjans admesos per l'ordenament jurídic, i comprèn la cessió, la transferència, la successió de béns entre municipis per alteració dels seus termes municipals i l'exercici de la potestat expropiatòria quan la tenguin atribuïda.

2. L'adquisició de béns a títol onerosos requereix la valoració pericial pel personal tècnic competent i el compliment, si pertoca, de les normes sobre contractació.

3. L'adquisició de béns immobles o drets sobre aquests béns a títol onerosos i de caràcter voluntari es regeix per les disposicions d'aquesta llei, amb el compliment previ de les regles de publicitat i concurrència, i supletòriament per les normes de dret privat, civil o mercantil.

4. L'import del preu d'adquisició pot ser objecte d'ajornament amb subjecció als tràmits que regulen els compromisos de despeses de caràcter plurianual en els termes que preveu la legislació reguladora de les hisendes locals.

5. L'adquisició a títol lucratiu no és subjecta a cap tipus de limitació. No obstant això, si l'adquisició comporta l'assumpció d'alguna càrrega, alguna condició o algun gravamen, només pot acceptar-se si el valor dels béns és superior a les obligacions assumides. Les herències s'han d'acceptar sempre a benefici d'inventari.

Article 136. Alienació o gravamen de béns patrimonials

1. L'alienació, el gravamen o la permuta de béns patrimonials el valor dels quals excedeixi el 25 % dels recursos ordinaris del pressupost anual de la corporació requereix l'autorització del consell que correspongui. En els altres casos s'ha de fer la comunicació corresponent al consell de l'operació realitzada.

2. L'alienació exigeix una valoració pericial prèvia que acrediti el valor dels béns.

3. L'alienació de béns patrimonials s'ha de fer mitjançant subhasta pública, llevat que es tracti d'una permuta. Per raons motivades o legalment previstes es pot dur a terme l'alienació per concurs. També es pot procedir a l'alienació directa en els casos legalment prevists.

4. En cap cas no pot procedir-se a l'alienació de béns patrimonials per finançar despeses corrents, llevat que es tracti de parcel·les sobrants de vies públiques no edificables, o de béns no utilitzables en serveis locals.

5. Els habitatges de promoció pública municipal s'han d'adjudicar d'acord amb la seva normativa específica, tenint en compte criteris de caràcter social.

Article 137. Alienació de parcel·les sobrants

1. Els terrenys que per la seva extensió reduïda, forma irregular o emplaçament no siguin susceptibles d'un ús adequat i siguin qualificats per majoria absoluta del ple de l'ajuntament com a parcel·les sobrants, amb l'obertura prèvia d'un expedient amb

informació pública per un mes, poden ser alienats, d'acord amb la valoració pericial, mitjançant la venda directa a la persona o persones propietàries confrontants, o permutats amb terrenys d'aquestes.

2. Si són diversos els confrontants, la venda s'ha de fer de manera que les parcel·les resultants s'ajustin al criteri d'ordenació del sòl més racional, segons dictamen tècnic.

3. Si alguna persona propietària es nega a adquirir la parcel·la que li correspon, la corporació pot expropiar-li el seu terreny.

4. La venda directa o la permuta a favor de les persones propietàries confrontants de parcel·les no utilitzables i sobrants de vies públiques requereix l'autorització del consell que correspongui quan el valor dels béns excedeixi el 25% dels recursos ordinaris del pressupost anual de la corporació. En els altres casos s'ha de comunicar al consell que correspongui l'operació realitzada.

Article 138. Ajornament

L'òrgan competent per alienar els béns o drets pot admetre el pagament diferit del preu de venda, per un període no superior a deu anys i sempre que el pagament de les quantitats diferides es garanteixi a bastament mitjançant condició resolutòria explícita, hipoteca, aval bancari, assegurança de caució o una altra garantia suficient. L'interès de l'ajornament no pot ser inferior a l'interès legal dels doblers.

Article 139. Permuta

1. La permuta de béns patrimonials requereix un expedient en què s'acrediti la necessitat o la conveniència d'efectuar-la, i l'equivalència de valors entre els béns. La permuta també pot fer-se si la diferència de valors entre els béns no és superior al 50 % del que tengui el valor més alt i s'estableix la compensació econòmica pertinent.

2. Si la diferència de valors és més elevada, pot procedir-se a la permuta que en el cas dels municipis requereix l'informe previ del consell corresponent, que s'ha d'emetre en el termini de trenta dies. Si es tracta d'un consell, l'informe previ ha de ser emès en el mateix termini per la conselleria competent en matèria de règim local. Transcorregut aquest termini, l'informe s'ha d'entendre favorable per silenci positiu. Si l'informe no és favorable, l'acord de permuta només es pot adoptar si s'eleva la proposta al ple, que ha adoptar l'acord amb el vot a favor de la majoria absoluta del seu nombre legal de membres.

Article 140. Dret de superfície

1. Les entitats locals poden constituir sobre els seus béns patrimonials, i d'acord amb les disposicions de la Llei sobre contractes de les administracions públiques, un dret de superfície destinat a la construcció d'habitatges, serveis complementaris, instal·lacions industrials o comercials, o altres edificacions determinades en el planejament urbanístic.

2. El dret de superfície es regeix pel títol de la seva constitució i pel que disposa la Llei hipotecària i s'ha de formalitzar en escriptura pública com a requisit constitutiu de la seva eficàcia, així com inscriure's en el Registre de la Propietat.

3. La durada del dret de superfície no pot excedir els cinquanta anys i, transcorregut el termini fixat, l'edificació construïda passarà a ser propietat de l'entitat local, sense que hagi de satisfer cap tipus d'indemnització.

4. En l'acord de l'òrgan competent de la corporació s'ha de determinar el cànon o el preu que hagi de satisfer la persona superficiària, que pot consistir en el pagament d'una suma alçada o d'un cànon periòdic, o bé en l'adjudicació d'habitatges o locals o en drets d'arrendament.

5. L'acord municipal ha de determinar també el termini assenyalat per fer l'edificació, que no pot excedir els quatre anys, les característiques generals de l'edificació, la destinació, l'import del pressupost i les garanties que corresponguin.

Article 141. Cessions gratuïtes

Els béns immobles patrimonials no poden cedir-se gratuïtament, excepte a entitats o a institucions públiques o a institucions privades sense ànim de lucre declarades d'interès públic, sempre que els fins que justifiquin la cessió redundin en benefici de la població del terme municipal.

En tot cas, la cessió s'ha d'efectuar amb l'expedient previ en què s'acrediti la finalitat concreta que la justifiqui, amb la fixació del termini per dur-la a terme, i es produirà la reversió automàtica en cas d'incompliment o de falta d'ús.

Article 142. Adscripció i aportació de béns

1. Les entitats locals poden adscriure directament als organismes autònoms i a les entitats públiques empresarials que en depenen els béns i drets necessaris per complir els seus fins.

2. Els béns i drets adscrits han de conservar la qualificació jurídica originària que els correspongui com a béns del patrimoni de l'entitat local, sense que els organismes que els rebin n'adquireixin la propietat, i se'ls atribuirà únicament facultats amb vista a les seves conservació i utilització per al compliment dels fins que es determinin en l'adscripció.

3. Les entitats locals poden aportar directament béns patrimonials, drets concessionals i altres drets reals, amb la prèvia valoració tècnica, a les societats creades per aquestes entitats o en les quals tenguin participació, per a la prestació de serveis i l'exercici d'activitats econòmiques.

CAPÍTOL III APROFITAMENT I TUTELA

Article 143. Aprofitament dels béns d'ús i servei públic

1. La utilització dels béns d'ús públic pot adoptar les modalitats d'ús comú, general o especial, i ús privatiu.

- a) L'ús comú general s'exerceix lliurement d'acord amb la naturalesa dels béns i amb les disposicions que el reglamentin.
- b) L'ús comú especial és aquell en què concorren circumstàncies singulars d'intensitat, perillositat o altres de similars. Pot subjectar-se a llicència, d'acord amb la naturalesa del bé i les seves ordenances reguladores. Aquestes llicències són de caràcter temporal i són revocables en tot cas per raons d'interès públic.
- c) L'ús privatiu és aquell pel qual s'ocupa una porció de domini públic de manera que es limita o s'exclou la utilització per part d'altres persones interessades. Està subjecte a concessió administrativa quan requereix la implantació

d'instal·lacions fixes i permanents, sempre que la utilització excedeixi el termini d'un any. Altrament, es pot subjectar a llicència.

2. La utilització dels béns de servei públic es regeix pel reglament del servei corresponent.

Article 144. Aprofitament dels béns comunals

1. L'aprofitament i el gaudi dels béns comunals s'han de fer preferentment en règim d'explotació col·lectiva o comunal.

Quan aquests aprofitament i gaudi general simultani de béns comunals siguin impracticables, regirà el costum o l'ordenança local pel que fa al cas i, si no n'hi ha, s'hauran de fer adjudicacions de lots o sorts al veïnatge, en proporció directa al nombre de familiars a càrrec seu i inversa a la seva situació econòmica. Les ordenances locals poden establir condicions de residència habitual i efectiva i de permanència en el municipi, per accedir al gaudi, així com també els requisits que considerin necessaris per acreditar el fet del cultiu en forma directa i personal i les seves modalitats. Si aquestes condicions suposen l'exclusió de determinats veïnats o veïnades de l'aprofitament, les ordenances han de ser aprovades pel consell corresponent.

2. Si aquesta forma d'aprofitament i gaudi és impossible, el consell corresponent pot autoritzar-ne l'adjudicació en subhasta pública, mitjançant preu, i ha de donar preferència en igualtat de condicions a les persones postores que siguin veïnats o veïnades.

Article 145. Utilització dels béns patrimonials

1. Correspon a les entitats locals regular la utilització dels seus béns patrimonials d'acord amb criteris de rendibilitat. La utilització pot fer-la directament l'entitat o es pot acordar amb les persones particulars.

2. L'arrendament i qualsevol altra forma de cessió d'ús dels béns patrimonials es regeixen per la normativa reguladora de la contractació.

3. Malgrat el que disposa l'apartat anterior, les corporacions locals poden tenir en compte motius que facin prevaler criteris de rendibilitat social sobre els de rendibilitat econòmica, en els casos en què l'ús del bé es destini a la prestació de serveis socials, activitats culturals i esportives i altres d'anàlogues que redundin en benefici del veïnatge. En aquests supòsits poden cedir l'ús dels béns patrimonials directament o per concurs, de forma gratuïta o amb la contraprestació que es pugui acordar, a altres administracions o entitats públiques o privades sense ànim de lucre per destinar-los a fins d'utilitat pública o d'interès social. L'acord ha de determinar la finalitat concreta a la qual han de destinar-se els béns, la durada o el caràcter de cessió en precari.

Article 146. Defensa dels béns

1. Els ens locals tenen l'obligació d'exercir tot tipus d'accions i de recursos en defensa dels seus drets i del seu patrimoni. L'exercici de les accions administratives en defensa dels seus béns i drets és competència del ple de la corporació, llevat de les de caràcter urgent, que poden ser exercides pel president o la presidenta.

2. Qualsevol veïnat o veïnada que es trobi en el ple ús dels seus drets civils i polítics pot requerir-ne l'exercici a l'ens interessat. Aquest requeriment ha de ser comunicat als qui poden resultar afectats per les actuacions corresponents i suspèn el termini per exercir aquestes accions durant un període de trenta dies hàbils. Si a l'esmentat

termini de trenta dies hàbils l'ens local no acorda exercir les accions sol·licitades, els veïnats i les veïnades poden exercir-les en nom i interès de la corporació. En el cas que l'acció prosperi, la persona actora té dret a ser rescabada per l'ens local de les costes processals, i a la indemnització dels danys i perjudicis que se li hagin produït.

3. Els ens locals poden recuperar els mateixos, en qualsevol moment, la possessió dels seus béns de domini públic.

4. Igualment, poden recuperar els béns patrimonials dins el termini d'un any a comptar des de l'endemà de la data en què s'ha produït l'ocupació. Passat aquest període, només poden fer-ho acudint davant la jurisdicció ordinària.

5. Els ens locals no poden aplanar-se a les demandes judicials que afectin el domini i altres drets reals integrants del seu patrimoni, ni acceptar transaccions ni sotmetre a arbitratge les conteses que se suscitin sobre els seus béns o drets, si no és mitjançant acord del ple adoptat per majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació.

6. En els supòsits a què es refereixen els apartats 3 i 4 no es poden admetre interdictes contra les actuacions dels ens locals.

Article 147. Extinció de drets

L'extinció de drets constituïts sobre els béns de domini públic o comunals en virtut d'autorització, concessió o qualsevol altre títol, i de les situacions possessòries a què hagin pogut donar lloc, l'han de declarar per via administrativa els mateixos ens locals, una vegada instruït l'expedient i oïdes les persones interessades, i pot donar lloc a indemnització si és procedent.

TÍTOL VII OBRES, SERVEIS I ACTIVITAT ECONÒMICA DE LES ENTITATS LOCALS

CAPÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 148. Obres públiques locals

1. Són obres públiques locals les que, tenint les característiques establertes a la legislació general de contractes de les administracions públiques, duguin a terme els ens locals, tant amb fons propis com amb auxilis d'altres entitats públiques o particulars, per a la prestació efectiva dels serveis i les activitats de la seva competència.

2. Les obres que facin els ens locals poden ser ordinàries o d'urbanització. Aquestes darreres es regeixen pel que disposa la legislació urbanística.

Article 149. Requisits per executar les obres públiques locals

1. L'execució de les obres públiques locals requereix l'elaboració, l'aprovació i el replantejament previs del projecte tècnic corresponent, llevat dels casos en què no sigui exigible per la naturalesa de l'obra i la legislació aplicable. Aquests projectes, quan siguin obres de primer establiment o reforma estructural, s'han d'exposar al públic per un termini no inferior a 15 dies.

El contingut dels projectes tècnics s'ha d'ajustar als requisits mínims que estableix la legislació general de contractes de les administracions públiques, així com als que complementàriament puguin establir-se reglamentàriament en desplegament d'aquesta llei i de les especialitats que pugui establir la legislació sectorial urbanística, la de protecció mediambiental, la de patrimoni històric o d'altres.

2. Les obres s'han d'executar de conformitat amb el projecte tècnic i la dotació pressupostària corresponent. La competència per aprovar el projecte correspon, llevat de previsió contrària de la llei, a l'òrgan que sigui competent per contractar, sense perjudici de les autoritzacions d'altres administracions públiques quan així ho estableixin expressament les lleis reguladores dels diferents sectors de l'acció pública.

Article 150. Declaració d'utilitat pública

1. L'aprovació dels projectes d'obres inclosos en els plans d'obres i serveis locals, inclosos els plans autonòmics o insulars de cooperació, implica la declaració d'utilitat pública i la necessitat d'ocupació dels terrenys i edificis que hi estiguin compresos, a l'efecte d'expropiació forçosa.

2. Té els mateixos efectes l'aprovació dels plans de cooperació a les obres i als serveis locals per les administracions competents, o dels plans sectorials que aquestes puguin aprovar i que incloguin obres locals.

Article 151. Serveis públics locals

1. Són serveis públics locals els que presten les entitats locals en l'àmbit de les seves competències.

2. Les entitats locals tenen plena llibertat per constituir, regular, modificar i suprimir els serveis de la seva competència d'acord amb les lleis. Han de garantir en tot cas el funcionament dels serveis obligatoris municipals, llevat dels supòsits de dispensa.

Article 152. Creació de serveis públics

1. Les entitats locals han d'acordar de manera expressa la creació del servei públic local i han d'aprovar el reglament pel qual es reguli abans de començar a prestar-lo. També han de determinar les modalitats de prestació i el règim estatutari dels usuaris.

2. Els serveis essencials que han estat reservats per llei als ens locals poden prestar-se en règim de lliure concurrència o en règim de monopoli.

Article 153. Serveis en règim de monopoli

1. Quan els serveis reservats es prestin en règim de monopoli l'acord del ple ha d'adoptar-se per majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació, i requereix l'aprovació del consell, que s'ha d'atorgar si hi concorren les circumstàncies d'interès públic legitimadores de l'exclusió de la iniciativa privada, o ho aconsellin raons de seguretat, salubritat o ordre públic, d'acord amb la legislació vigent.

2. L'acord aprovatori de la prestació dels serveis en règim de monopoli comporta la declaració d'utilitat pública i la necessitat d'ocupació dels béns o l'adquisició dels drets afectats pel servei.

Article 154. Direcció i control del servei

Correspon als ens locals la potestat de direcció i de control del servei públic, que comporta l'exercici de la potestat de modificació, i la inclusió implícita de la clàusula d'actualització del servei d'acord amb els estàndards econòmics i socials.

Article 155. Accés als serveis públics

1. Tota la ciutadania que compleixi els requisits establerts en cada cas té el mateix dret a la utilització dels serveis públics locals, sense que hi pugui haver discriminació en la prestació d'aquests serveis que no derivi de la capacitat del mateix servei.

2. El veïnatge dels distints nuclis de població dels municipis té accés als diferents serveis públics en condicions d'igualtat.

3. La reglamentació del servei pot establir avantatges econòmics en benefici dels grups socials de menor capacitat econòmica o que necessiten una protecció especial.

Article 156. Continuïtat de la prestació

1. La prestació dels serveis públics s'ha de fer amb la continuïtat prevista en el seu reglament regulador. En els supòsits de gestió indirecta, el contractista no la pot interrompre a causa de l'incompliment en què hagi pogut incórrer l'entitat local, sense menyscapte del seu dret al rescabament dels danys i perjudicis ocasionats.

2. Les entitats locals estan facultades per adoptar les mesures necessàries per garantir el funcionament adequat dels serveis mínims locals de caràcter públic en el cas d'exercici del dret de vaga del personal que hi estigui adscrit.

Article 157. Recepció obligatòria

La recepció i l'ús dels serveis reservats a les entitats locals poden ser declarats obligatoris per a la ciutadania mitjançant una disposició reglamentària o un acord, quan la seguretat, la salubritat i altres circumstàncies d'ordre públic o econòmic ho requereixin.

CAPÍTOL II

FORMES DE GESTIÓ DELS SERVEIS PÚBLICS LOCALS

Article 158. Gestió directa i indirecta

1. Els serveis públics locals poden gestionar-se en forma directa o indirecta.

2. En cap cas no poden prestar-se per gestió indirecta, ni mitjançant societat mercantil de capital social exclusivament local, els serveis públics que impliquin exercici d'autoritat.

Article 159. Modalitats

1. La gestió directa ha d'adoptar alguna de les modalitats següents:

- a) Gestió per la mateixa entitat local, a través dels seus òrgans ordinaris o mitjançant un òrgan especial d'administració.
- b) Organisme autònom local.
- c) Entitat pública empresarial local.
- d) Societat mercantil el capital de la qual pertanyi íntegrament a l'entitat local o a un ens públic que en depengui.

2. La gestió indirecta ha d'adoptar alguna de les formes previstes per al contracte de gestió de serveis públics en la normativa sobre contractació de les administracions públiques.

Article 160. Gestió per la mateixa entitat

1. En la gestió directa sense un òrgan especial d'administració, l'entitat local interessada assumeix el seu propi risc i exerceix sense persones intermediàries i de manera exclusiva tots els poders de decisió i de gestió. Els mitjans personals i materials s'adscriuen i s'integren en el pressupost de l'entitat local.

2. La gestió directa de serveis per l'entitat local es pot fer per mitjà d'una organització especial, amb un consell d'administració i una gerència, encara que sense personalitat jurídica. L'acord pel qual s'estableixi n'ha de regular els aspectes orgànics i de funcionament. Ha de disposar d'una secció pròpia en el pressupost i d'una comptabilitat diferenciada. Els actes del consell d'administració són impugnables davant l'òrgan corresponent de l'ens local mitjançant recurs d'alçada.

Article 161. Organismes autònoms locals

1. Els organismes autònoms són entitats de dret públic, amb personalitat jurídica i patrimoni propis, creats per les entitats locals per a la gestió descentralitzada de les seves activitats i serveis de naturalesa administrativa. Actuen sotmesos plenament al dret públic.

2. Es regeixen pel seu propi estatut, aprovat pel ple de l'entitat local i publicat amb caràcter previ a l'entrada en funcionament efectiu, que ha de determinar els fins de la seva creació, els béns i recursos econòmics afectats al seu compliment, l'organització i el règim de funcionament, els òrgans de govern, el sistema de designació del personal directiu, la regidoria, l'àrea o l'òrgan equivalent on queden adscrits, així com les facultats de tutela que l'entitat es reserva. Aquest estatut s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* amb caràcter previ a l'entrada en funcionament efectiu de l'organisme autònom local.

3. Els organismes autònoms han d'elaborar un pressupost propi adaptat a l'estructura dels pressuposts de les entitats locals, que s'ha d'integrar al general de l'entitat local de la qual depenguin d'acord amb la legislació reguladora de les hisendes locals.

Article 162. Entitats públiques empresarials locals

1. Les entitats públiques empresarials són entitats de dret públic amb personalitat jurídica i patrimoni propis, creades per les entitats locals per a la gestió descentralitzada de les seves activitats i dels seus serveis de naturalesa econòmica. Actuen sotmeses al dret privat excepte en la formació de la voluntat dels seus òrgans, en l'exercici de les potestats administratives que tenen atribuïdes i en els aspectes específicament regulats en la llei o en els seus estatuts.

2. Les seves creació, modificació i supressió corresponen al ple de l'entitat local, el qual ha d'aprovar-ne els estatuts, publicats amb caràcter previ a la seva entrada en funcionament efectiu, i ha de determinar els fins de la seva creació, el patrimoni i els recursos econòmics afectats al seu compliment, l'organització i el règim de funcionament, la composició del consell d'administració, els òrgans als quals es confereixi l'exercici de les potestats administratives, el sistema de designació dels

òrgans i el personal directiu, la regidoria, l'àrea o l'organisme autònom on queden adscrites, així com també les facultats de tutela que l'entitat es reserva. Els règims pressupostari, de comptabilitat, d'intervenció i de control financer s'han d'ajustar al que preveu la legislació de les hisendes locals.

3. Excepcionalment, poden crear-se entitats públiques empresarials, els estatuts de les quals els assignin la funció de dirigir o coordinar altres ens d'igual o diferent naturalesa.

Article 163. Gestió directa mitjançant societat mercantil

1. Els serveis locals de caràcter econòmic es poden gestionar directament a través de la constitució d'una societat mercantil el capital de la qual pertanyi íntegrament a l'entitat local o a un ens públic que en depengui. La societat ha d'adoptar alguna de les formes de la societat mercantil de responsabilitat limitada i actuar en règim d'empresa privada subjecta al dret mercantil, excepte en les matèries en les quals sigui aplicable la normativa pressupostària, comptable, de control financer i de contractació.

2. En l'escriptura de constitució de la societat ha de constar l'objecte, el capital social aportat per l'entitat local o per un ens públic que en depengui, la forma de constituir el consell d'administració i els estatuts per al seu funcionament.

3. El personal de la societat no adquireix en cap cas la condició de funcionari i resta subjecte al dret laboral.

4. Les societats públiques locals han d'elaborar anualment un programa d'actuació, d'inversions i de finançament.

Article 164. Gestió indirecta

1. Poden gestionar-se indirectament els serveis que tinguin un contingut econòmic que els faci susceptibles d'explotació per empresariat particular.

2. L'entitat local manté sobre els serveis la gestió dels quals es contracti la titularitat i les potestats de direcció i de control que es deriven de la mateixa ordenació legal del servei, per garantir-ne el bon funcionament.

3. La gestió indirecta en les seves diferents formes no pot ser atorgada per temps indefinit, i se n'ha de fixar el termini d'acord amb les característiques del servei i amb el temps necessari per amortitzar les inversions realitzades, sense que en cap cas el termini no excedeixi, incloent-hi les pròrrogues, el que preveu la legislació general de contractes de les administracions públiques.

4. En els casos de concessió i de societat d'economia mixta, reverteixen al patrimoni local, en acabar el termini i en condicions d'ús adequades, els béns, les instal·lacions i el material afectes al servei.

Article 165. Gestió interessada

1. En la gestió interessada el servei es presta a través d'una empresa gestora, i l'entitat local i la persona empresària participen en els resultats de l'explotació del servei en la proporció que s'estableixi en el contracte. L'empresa gestora actua davant terceres persones amb la seva pròpia denominació i sota la seva responsabilitat.

2. La participació en els resultats que el gestor percebi de l'entitat local pot consistir, conjuntament o separatament, en una assignació fixa o proporcional als resultats de l'explotació. També es pot estipular un benefici mínim tenint en compte els resultats.

3. Són d'aplicació a aquesta forma de gestió les regles generals de selecció de contractistes.

4. En cap cas la persona gestora no pot assumir la condició de funcionària, i la relació no pot ser considerada com a societària o de capital compartit.

Article 166. Concessió

1. La concessió de serveis locals comporta que la persona concessionària assumeixi la gestió i l'explotació del servei i aporti els mitjans materials, personals i tècnics necessaris. La concessió pot comprendre la realització de les obres necessàries per establir el servei, o solament la prestació d'aquest servei quan no requereixi obres o instal·lacions permanents o ja estiguin establertes.

2. La concessió del servei s'ha d'atorgar mitjançant els procediments i les formes d'adjudicació establerts a la legislació de contractes de les administracions públiques. En les clàusules de la concessió s'ha d'establir, entre altres, la retribució de la persona concessionària que, en tot cas, ha de garantir l'equilibri econòmic de la concessió, així com la reversió dels béns locals i dels béns adquirits per les persones concessionàries que estiguin amortitzats al final de la concessió.

Article 167. Concert

1. Les entitats locals poden concertar la prestació de serveis amb altres ens públics o privats, utilitzant els que aquests tenguin establerts, mitjançant el pagament d'un preu alçat predeterminat i inalterable per la totalitat del servei o per unitats o actes.

2. El concert es pot establir amb persones o entitats radicades fora del territori de l'entitat local.

3. L'entitat local pot repercutir en les persones usuàries el cost dels serveis concertats.

Article 168. Societats mercantils d'economia mixta

1. Els ens locals poden gestionar els serveis de naturalesa econòmica mitjançant la constitució de societats mercantils d'economia mixta, societats anònimes o de responsabilitat limitada, o la participació en les ja constituïdes. La participació en la societat pot ser directa de l'ens local o per mitjà d'un organisme autònom, d'una entitat pública empresarial o d'una societat de capital íntegrament públic.

2. En el procés de fundació d'aquestes societats s'ha d'assegurar la lliure concurrència i la igualtat d'oportunitats del capital privat, per mitjà de subscripció pública o per concurs d'iniciatives.

3. En el cas d'una societat ja constituïda el plec de condicions ha d'establir, si s'escau, la necessitat de modificar els estatuts de la societat per adaptar-los a les exigències del plec.

Article 169. Participació en el capital social de la societat d'economia mixta

1. La participació de l'ens local en el capital social pot ser majoritària o minoritària, i és necessària l'autorització de l'ens local per a les modificacions estatutàries que alterin la posició participativa de l'entitat local.

2. En l'escriptura de constitució o en la d'ampliació de capital, s'ha de fixar el valor de l'aportació de l'ens local, que pot consistir exclusivament en la concessió del servei degudament valorada.

3. El capital privat s'ha d'amortitzar dins el període de la gestió del servei. Acabat aquest període, l'actiu i el passiu de la societat reverteixen a l'ens local.

Article 170. Arrendament

1. Les entitats locals també poden gestionar els serveis de la seva competència mitjançant l'arrendament d'instal·lacions de la seva pertinença per ser utilitzades per la persona arrendatària i prestar-hi el servei contractat.

2. Les clàusules del contracte han de determinar-ne l'objecte, les obres i les instal·lacions arrendades, els efectes del contracte, els drets i les obligacions de les parts, el preu o cànon, les tarifes que han de satisfer les persones usuàries i les causes d'extinció. En tot cas, les persones arrendatàries són obligades a conservar en perfecte estat les obres o instal·lacions i a destinar-les exclusivament a l'ús pactat. La durada no pot excedir els vint-i-cinc anys.

Article 171. Cooperatives

1. Els ens locals, per prestar els serveis públics de la seva competència, poden promoure la creació de cooperatives, d'acord amb el que estableixen aquesta llei i les que regulen aquestes entitats.

2. Els ens locals poden participar també en les cooperatives ja constituïdes que duen a terme activitats d'interès públic, amb la finalitat assenyalada a l'apartat anterior.

Article 172. Fundacions

Les entitats locals, per a la realització de fins de la seva competència, poden constituir fundacions privades i participar en la seva creació amb altres entitats, públiques o privades, o amb particulars, d'acord amb la legislació general sobre fundacions. Els acords corresponents s'han d'adoptar amb el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació, i han de complir els requisits legals establerts per disposar dels seus béns.

CAPÍTOL III ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Article 173. Activitats econòmiques

1. Les entitats locals poden prestar els serveis i dur a terme les activitats econòmiques que estimin pertinents, de conformitat amb el que preveu l'article 128.2 de la Constitució.

2. També poden adoptar mesures de protecció i de promoció de l'aprofitament dels recursos naturals i industrials ubicats en el seu territori, de manera coordinada amb l'acció de l'Estat, de la comunitat autònoma i dels consells, en l'àmbit de les seves competències respectives.

Article 174. Requisits per a l'exercici d'activitats econòmiques

1. L'exercici pels ens locals d'activitats econòmiques requereix la tramitació d'un expedient previ en què s'acreditin la conveniència i l'oportunitat de la iniciativa pública.

2. L'expedient s'ha de tramitar d'acord amb el procediment següent:

- a) Acord inicial del ple. L'adopció de l'acord requereix l'elaboració prèvia, per una comissió nomenada a aquest efecte, d'una memòria comprensiva dels aspectes socials, financers, tècnics i jurídics de l'activitat, de la forma de gestió, de la previsió dels ingressos i del preu dels serveis oferts, i dels supòsits de cessament de l'activitat.
- b) Exposició pública per un termini no inferior a un mes, als efectes de reclamacions i al·legacions.
- c) Aprovació del projecte pel ple de l'entitat.

TÍTOL VIII INTERVENCIÓ ADMINISTRATIVA EN L'ACTIVATAT PRIVADA

CAPÍTOL I ACCIÓ DE FOMENT

Article 175. Principis generals

L'activitat de foment s'ha de fer d'acord amb els principis de publicitat, objectivitat, lliure concurrència, igualtat i respecte de les normes de lliure competència, i amb adequació a la legalitat pressupostària.

Article 176. Subvencions

1. Les entitats locals poden atorgar ajudes econòmiques a entitats públiques o privades i a les persones particulars que duguin a terme activitats d'interès públic que complementin o supleixin les de l'entitat local.

2. En l'atorgament de subvencions, a més de la legislació vigent en matèria de subvencions, s'han de tenir en compte, si pertoca, els criteris, les directrius i les prioritats que estableixin els plans sectorials de coordinació aprovats per l'Administració de l'Estat o de la comunitat autònoma.

3. Les entitats locals han de comprovar l'aplicació efectiva de les ajudes rebudes a la finalitat prevista.

Article 177. Acció concertada

1. El foment i la promoció de les activitats socials o econòmiques d'interès públic es pot exercir a través de l'acció concertada.

2. Les bases dels concerts que s'hagin de subscriure han de ser aprovades pel ple, i s'hi han de determinar, com a mínim, les obligacions que assumiran les parts, així com també les ajudes que hagi d'atorgar l'entitat local.

3. L'incompliment per les persones particulars dels compromisos assumits determina la suspensió de l'aplicació dels beneficis establerts i el reintegrament, si és procedent, de les ajudes econòmiques rebudes.

CAPÍTOL II

MODALITATS D'INTERVENCIÓ

Article 178. Modalitats d'intervenció

1. ¹⁴Els ens locals poden intervenir en l'activitat de la ciutadania pels mitjans següents:

- a) Aprovació de reglaments, ordenances i bans.
- b) Submissió a llicència i actes de control preventiu, d'acord amb l'establert a la legislació vigent reguladora del lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici.
- c) Submissió a comunicació prèvia o a declaració responsable, de conformitat amb l'establert a la legislació vigent reguladora del règim jurídic de les administracions públiques i procediment administratiu comú.
- d) Submissió a control posterior a l'inici de l'activitat, a l'efecte de verificar el compliment de la normativa reguladora d'aquesta activitat.
- e) Ordres individuals constitutives de mandat per executar un acte o per prohibir-lo.
- f) Potestat sancionadora.

2. L'activitat d'intervenció ha de respectar els principis de legalitat, igualtat, proporcionalitat i congruència amb els motius i els fins que justifiquen la potestat i el respecte a la llibertat individual.

3. Les llicències o autoritzacions atorgades per altres administracions públiques no eximeixen els seus titulars d'obtenir les llicències corresponents dels ens locals, i s'ha de respectar en tot cas el que disposen les lleis sectorials corresponents.

Article 179. Subjecció a autoritzacions i llicències¹⁵

En aquells supòsits en els quals, d'acord amb el marc establert legalment, les entitats locals puguin intervenir l'activitat de la ciutadania mitjançant la submissió a llicència i a altres actes de control preventiu, així com quan es requereixin llicències o autoritzacions d'altres administracions públiques, l'atorgament d'aquests actes s'ha d'ajustar a les regles següents:

- a) La competència per atorgar-los correspon als òrgans que determinin la legislació bàsica de l'Estat i la legislació sectorial vigent.
- b) Quan l'exercici d'una activitat per les persones particulars requereixi l'obtenció de la corresponent autorització o llicència municipal i la d'alguna de les administracions autonòmiques, podrà establir-se un procediment de gestió coordinada que comportarà una sola autorització de l'administració autonòmica o municipal corresponent. L'administració a la qual no correspongui l'adopció de l'autorització final ha d'informar amb caràcter previ en relació amb l'exercici de les seves competències pròpies.
- c) En els expedients en què hagin d'emetre informe o hagin d'intervenir altres administracions i la resolució final correspongui a l'entitat local, aquesta darrera ha de sol·licitar la realització de les actuacions pertinents conformement a la competència que tenguin atribuïda. Quan l'informe hagi de ser emès per l'Administració de la comunitat autònoma, el termini per emetre'l, llevat que

¹⁴ Apartat modificat per la Llei 12/2010, de 12 de novembre, esmentada en la nota 1.

¹⁵ Article modificat per la Llei 12/2010, de 12 de novembre, esmentada en la nota 1.

n'hi hagi un altre d'establert, és de dos mesos. Si no s'emet, s'entén que és favorable.

- d) Les autoritzacions o llicències s'entenen concedides si, transcorregut el termini de tres mesos des de la sol·licitud, l'entitat local no ha notificat resolució expressa a la persona o persones interessades, si no hi ha un termini legal específic diferent o aquest resulti de la tramitació del procediment aplicable al cas.
- e) Això no obstant, sens perjudici del que disposi la normativa sectorial, no s'entendran atorgades per falta de resolució expressa les sol·licituds d'autorització o llicència relatives a la utilització o l'ocupació de béns del domini públic local.

Article 180. Classes d'autoritzacions i llicències

Les autoritzacions i llicències poden ser de les classes següents:

- a) Llicències urbanístiques per a la realització d'actes d'edificació i ús del sòl d'acord amb la normativa urbanística que hi sigui aplicable.
- b) Llicència ambiental per a les activitats i instal·lacions que siguin susceptibles de causar molèsties o danys a les persones, als béns o al medi ambient, quan estiguin subjectes a intervenció municipal d'acord amb la legislació aplicable.
- c) Llicències integrades d'activitats.
- d) Llicències d'ocupació, que s'han d'exigir per a la primera utilització dels edificis i la modificació del seu ús, quan no sigui necessària la d'obertura.
- e) Autoritzacions o llicències per a la utilització o l'ocupació de béns del domini públic local.
- f) Aquelles altres establertes per imposició legal o que els municipis estableixin per a finalitats diferents de les anteriors de conformitat amb les lleis, les ordenances i els reglaments locals.

Article 181. Efectes

Les llicències, les autoritzacions i els altres actes de control produeixen efectes entre l'entitat local i la persona sol·licitant, i s'entenen atorgades llevat del dret de propietat i sense perjudici de terceres persones.

Article 182. Revocació i anul·lació de llicències

1. Les autoritzacions o llicències queden sense efecte quan acaba el termini pel qual van ser atorgades, així com quan el seu titular incompleix les condicions a les quals estan subordinades, i han de ser revocades quan desapareixen les circumstàncies que en van motivar l'atorgament o quan en sobrevenen d'altres que, si s'haguessin produït en el moment d'atorgar-la, haurien justificat la denegació de la llicència.

2. També poden revocar-se les llicències quan la corporació adopti nous criteris d'apreciació en l'exercici de les potestats discrecionals conferides per la normativa aplicable, cas en el qual s'haurà d'indemnitzar la persona particular pel perjudici causat.

3. En cap cas no correspon indemnització quan l'atorgament de la llicència o l'autorització hagi estat degut a dol, culpa o negligència greu imputable a la persona interessada.

4. Les llicències són anul·lables en els supòsits que preveu la legislació sobre procediment administratiu comú, sense perjudici dels supòsits prevists respecte de les llicències urbanístiques a la legislació específica.

Article 183. Companyies subministradores de serveis públics

1. Amb caràcter general, les instal·lacions de les companyies de serveis públics han de ser subterrànies i han de transcórrer pel lloc establert pel que fa al cas en el pla o en la disposició urbanística municipal corresponent. Tan sols poden transcórrer per la superfície amb l'autorització prèvia i expressa de l'ajuntament respectiu.

2. Les companyies de serveis públics les instal·lacions de les quals estiguin emplaçades totalment o parcialment en el subsòl d'un terme municipal, han d'elaborar i lliurar a l'ajuntament respectiu un plànol de situació de les seves instal·lacions, el qual ha de ser actualitzat periòdicament.

3. L'ajuntament afectat ha de determinar els supòsits en els quals els diferents serveis han de ser instal·lats obligatòriament en galeries d'utilització conjunta per les diferents companyies subministradores.

Article 184. Gravamen municipal sobre les tarifes elèctriques

1. Els ajuntaments de les Illes Balears podran acordar l'aprovació de les ordenances fiscals reguladores de la imposició i l'ordenació o, si pertoca, la supressió del gravamen municipal sobre les tarifes elèctriques que han de ser satisfetes per les persones consumidores del proveïment elèctric, per tal d'atendre els costos de soterrament de les esteses aèries del seu municipi.

2. Els ajuntaments determinaran la tipologia i l'abast del gravamen en funció de les característiques del municipi i de les esteses aèries a soterrar.

3. Els municipis que decideixin establir el gravamen indicat a l'apartat anterior hauran d'adoptar l'acord d'imposició i ordenació pertinent i aprovar l'ordenança fiscal corresponent, amb subjecció al disposat a la normativa reguladora en matèria d'hisendes locals.

4. Els acords municipals d'aprovació dels projectes de soterrament, d'integració mediambiental i d'integració urbanística de les xarxes de transport, així com de distribució d'energia elèctrica en el corresponent terme municipal i els seus plans de finançament, requeriran el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació local respectiva.

Article 185. Condicions mínimes dels edificis i solars

1. *Derogat*¹⁶

2. *Derogat*¹⁷

3. Els ajuntaments tenen dret de tempteig i retracte sobre tot el sòl qualificat per a l'execució de construccions noves destinades a habitatges de protecció pública en el planejament municipal. El procediment per a l'exercici d'aquest dret s'ha de regular mitjançant reglament.

¹⁶ Apartat derogat per la Llei 2/2014, de 25 de març, esmentada en la nota 1.

¹⁷ Apartat derogat per la Llei 4/2008, de 14 de maig, esmentada en la nota 1.

Article 186. Infraccions i sancions

1. Les ordenances locals, en les matèries de competència de les entitats locals, poden completar i adaptar el sistema d'infraccions i sancions previst a les lleis, i també establir, en defecte de normativa sectorial específica o quan aquesta sigui insuficient i sigui indispensable complementar-la, les infraccions i sancions que corresponguin per l'incompliment de deures, prohibicions o limitacions continguts a les ordenances esmentades.

2. La classificació de les infraccions en lleus, greus i molt greus s'ha d'ajustar als criteris establerts a la legislació bàsica de règim local.

3. Llevat que hi hagi una previsió legal diferent a la llei sectorial aplicable per raó de la matèria, les multes per infraccions d'ordenances locals no poden excedir les quanties següents: infraccions lleus, fins a 750 euros; greus, fins a 1.500 euros; i molt greus, fins a 3.000 euros.

4. Les ordenances locals, a més de les multes, poden establir altres mesures de caràcter sancionador, com la prohibició d'ús o accés a béns i instal·lacions de les entitats locals, la pèrdua de l'autorització que permeti l'exercici d'una activitat o el tancament d'instal·lacions o serveis, graduant el caràcter temporal o definitiu d'aquestes mesures, atesa la gravetat de la infracció. Aquestes sancions, quan tenen caràcter temporal, no poden superar els sis mesos de durada.

5. Els procediments sancionadors poden determinar, si s'escau, l'abast dels danys produïts i l'obligació de reposició o restauració dels béns afectats per la conducta infractora. Les obligacions de reposició o de restauració han de ser independents de les sancions que es puguin imposar i es pot acudir per complir-les efectivament als procediments d'execució forçosa prevists en la normativa en vigor.

6. Correspon al president o a la presidenta de la corporació la iniciació i la resolució dels procediments sancionadors, llevat que la llei o, si pertoca, les ordenances locals, ho atribueixin a un altre òrgan de la corporació.

7. La instrucció dels procediments sancionadors correspon al funcionari o a la funcionària, a la unitat administrativa o a l'òrgan que es determini a l'acord d'iniciació o, amb caràcter general, a les ordenances locals.

8. Les infraccions i sancions prescriuen segons el que disposen les lleis que les estableixen. Si aquestes no fixen terminis de prescripció, les infraccions molt greus prescriuen als tres anys, les greus als dos anys i les lleus als sis mesos; les sancions imposades per faltes molt greus prescriuen als tres anys, les imposades per faltes greus als dos anys i les imposades per faltes lleus a l'any.

TÍTOL IX CONTRACTACIÓ

Article 187. Contractes locals i normativa reguladora

1. Els ens locals i els organismes i les entitats vinculats o que en depenen poden concertar els contractes, els pactes o les condicions que considerin adequats, sempre que no siguin contraris a l'interès públic, a l'ordenament jurídic o als principis de bona administració, i els han de complir d'acord amb el seu contingut, sense perjudici de les prerrogatives establertes, si s'escau, a favor d'aquests ens.

2. Els contractes que subscriguin els ens locals i els organismes i les entitats vinculats o dependents es regeixen per la legislació general de contractes de les administracions públiques, amb les particularitats que estableixen la legislació general de règim local i aquesta llei.

Article 188. Normes generals

Per a l'aplicació a les entitats locals de la legislació general de contractes de les administracions públiques s'han de tenir en compte les regles següents:

1. L'acord aprovatori de l'expedient de contractació i d'obertura del procediment d'adjudicació correspon a l'òrgan que sigui competent per autoritzar la despesa. Ha de comprendre l'aprovació del plec de clàusules econòmicoadministratives i ha d'anar precedit dels informes del secretari o la secretària i de l'interventor o la interventora de la corporació.
2. És president o presidenta de la mesa de contractació qui ho sigui de la corporació o la persona membre d'aquesta en la qual delegui, i en formen part el secretari o la secretària i l'interventor o la interventora de la corporació i els i les vocals que reglamentàriament es determinin.
3. *Derogat*¹⁸
4. És potestativa la constitució d'una junta de compres en les entitats locals en les quals la importància dels subministraments ho justifiqui. L'acord de constitució l'ha d'adoptar el ple, que també ha de determinar-ne la composició.
5. Llevat del cas dels contractes menors, els contractes subscrits per les entitats locals s'han de formalitzar en un document administratiu autoritzat pel secretari o la secretària de la corporació.
6. Per raó de la quantia, i llevat dels casos de contractes menors, el procediment negociat sense publicitat només es pot acordar en els contractes d'obres, de gestió de serveis, de subministraments i en els de consultoria i assistència, serveis i treballs específics, quan no excedeixin el deu per cent dels recursos ordinaris del pressupost, i sense que pugui superar-se, en cap cas, el límit establert per al procediment negociat sense publicitat en la legislació general de contractes de les administracions públiques.
7. Les garanties, siguin provisionals o definitives, s'han de constituir en metàl·lic o en valors públics o privats, mitjançant aval o per contracte d'assegurança de caució. El metàl·lic, els valors o els certificats corresponents s'han de dipositar a la caixa de la corporació contractant. La garantia definitiva en els contractes de consultoria i assistència i en els de serveis pot dur-se a terme mitjançant la retenció del preu.
8. A la recepció de les obres, inclosa la parcial de les parts susceptibles de ser executades per fases que puguin ser lliurades al públic, hi han de concórrer el president o la presidenta, els membres de la corporació o els funcionaris en qui delegui; l'interventor o la interventora, quan així ho determini la legislació vigent; el facultatiu o la facultativa encarregats de la direcció i, si no és el mateix, el tècnic o la tècnica municipal i el o la contractista.

¹⁸ Apartat derogat per la Llei 6/2018, de 22 de juny, esmentada en la nota 1.

TÍTOL X

RÈGIM DEL PERSONAL DE LES ENTITATS LOCALS DE LES ILLES BALEARS

Article 189. Personal al servei de les entitats locals

1. Tenen la consideració de personal al servei de les entitats locals de les Illes Balears el personal funcionari, el personal eventual i el personal laboral al servei de les entitats locals.

2. El personal al servei de les entitats locals de les Illes Balears es classifica en:

- a) Personal funcionari de carrera.
- b) Personal funcionari interí.
- c) Personal laboral fix.
- d) Personal laboral temporal.
- e) Personal eventual.

3. El personal al servei de les entitats locals de les Illes Balears depèn, orgànicament, del president o la presidenta de la corporació, que n'exerceix el comandament i, funcionalment, del o de la responsable últims de la unitat administrativa a la qual s'integra el lloc de feina que ocupa.

Article 190. Règim jurídic del personal al servei de les entitats locals¹⁹

1. El personal funcionari de les entitats locals, i també el personal eventual, es regeix per l'Estatut bàsic de l'empleat públic i per la legislació bàsica de règim local i les disposicions d'aquesta Llei en matèria de funció pública, per la Llei de funció pública de les Illes Balears en les matèries no reservades a la legislació bàsica de l'Estat ni regulades per aquesta Llei, per la normativa de desplegament d'aquesta Llei i per la que dictin les entitats locals, i també pels acords i els pactes aprovats per aquestes entitats. La normativa de desplegament de la Llei de funció pública de les Illes Balears dictada pel Govern de les Illes Balears hi és aplicable supletòriament.

Els cossos de policia local es regeixen així mateix per la normativa autonòmica en matèria de coordinació de policies locals, excepte en allò que estableix per a aquests cossos la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat.

2. El mateix règim jurídic a què fa referència el primer paràgraf de l'apartat anterior és aplicable al personal funcionari interí al servei de les entitats locals nomenat per a l'exercici de les funcions pròpies dels funcionaris de carrera per raons expressament justificades de necessitat i urgència.

Així mateix, el personal funcionari interí dels cossos de policia local es regeix també per les disposicions que en relació amb aquest tipus de personal conté la normativa autonòmica en matèria de coordinació de policies locals.

3. El personal laboral al servei de les entitats locals es regeix pel conveni col·lectiu que correspongui, per la resta de normativa laboral i pels preceptes de l'Estatut bàsic de l'empleat públic i de la legislació autonòmica de funció pública que hi són aplicables.

4. El personal funcionari amb habilitació de caràcter nacional es regeix per la seva normativa específica.

¹⁹ Article modificat pel DL 1/2017, de 13 de gener, esmentat en la nota 1.

Article 191. Escales, subescales i classes de personal funcionari

1. El personal funcionari de carrera de l'Administració local de les Illes Balears que no tenguí habilitació de caràcter nacional s'integra a les escales d'administració general i d'administració especial de cada corporació i s'agrupa, d'acord amb la titulació exigida per a l'ingrés, en els grups que determini la legislació bàsica estatal.

2. L'escala d'administració general es divideix en les subescales següents:

- a) Tècnica.
- b) De gestió.
- c) Administrativa.
- d) Auxiliar.
- e) Subalterna.

3. L'escala d'administració especial es divideix en les subescales següents:

- a) Tècnica.
- b) De serveis especials.

Dins les subescales d'administració especial hi pot haver classes de personal funcionari en raó de la branca o l'especialitat concreta, que es poden classificar d'acord amb les previsions establertes reglamentàriament.

Article 192. Creació d'escales, subescales i classes de personal funcionari

Cada entitat local és competent per determinar la seva pròpia plantilla de personal amb les escales, subescales i classes de personal funcionari que correspongui a les seves necessitats i per classificar aquest personal en raó de la branca o l'especialitat concreta, d'acord amb les previsions d'aquesta llei i amb l'establert a la legislació reguladora de la funció pública.

Article 193. Oferta d'ocupació pública

1. Constitueix l'oferta d'ocupació pública anual de cada entitat local el conjunt de places vacants de personal funcionari i de personal laboral, amb dotació pressupostària, la cobertura de les quals resulta necessària i no és possible amb el personal existent.

2. L'oferta d'ocupació pública ha d'indicar l'escala, la subescala, la classe o l'especialitat del personal funcionari, o el nivell i la categoria professional del personal laboral a què corresponguin les places vacants.

3. L'oferta d'ocupació pública s'executa mitjançant les convocatòries de selecció d'acord amb el que disposa la Llei de funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears i la legislació bàsica estatal, que han de reservar el percentatge legalment establert de places vacants per a persones amb discapacitat per facilitar el seu accés a la funció pública.

4. El Govern de les Illes Balears podrà acordar l'execució conjunta de les ofertes d'ocupació pública de diverses entitats locals, a sol·licitud d'aquestes.

5. L'oferta d'ocupació s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Article 194. Competències de l'Escola Balear d'Administració Pública en relació amb el personal al servei de les entitats locals

1. L'Escola Balear d'Administració Pública pot dur a terme la formació i el perfeccionament del personal al servei de les entitats locals, així com també la gestió dels procediments selectius, especialment en relació amb els col·lectius de policia

local, protecció civil, seguretat pública i emergències, mitjançant la subscripció del conveni corresponent.

2. Així mateix, en els termes que estableixi la legislació específica o en el marc dels convenis subscrits, l'Escola podrà determinar i homologar els cursos i les iniciatives de formació que hagin de tenir validesa general en els procediments de selecció i de provisió de llocs de feina de personal al servei de les entitats locals.

Article 195. Equivalències amb la funció pública autonòmica

1. A l'efecte de permetre la mobilitat interadministrativa a l'àmbit de la comunitat autònoma i la cooperació en matèria de selecció de personal, el Govern de les Illes Balears pot establir les equivalències entre els cossos i les escales de l'administració autonòmica i les escales i subescales de les entitats locals de les Illes Balears.

2. Així mateix, pot determinar els programes homogenis i els temaris bàsics que constitueixen els continguts mínims per a l'accés a la funció pública autonòmica, d'acord amb les disposicions bàsiques estatals aplicables a les corporacions locals i amb l'informe previ del Consell Balear de la Funció Pública.

3. Les entitats locals de les Illes Balears poden assumir els continguts esmentats en els processos selectius per accedir a les seves escales, subescales i classes, cosa que permetrà la mobilitat del personal funcionari en condicions de reciprocitat.

Article 196. Provisió de llocs de feina pel sistema de lliure designació

1. La lliure designació és el sistema de provisió dels llocs que tenen establert expressament aquest sistema en la relació de llocs de feina, pel fet que impliquen una elevada responsabilitat o requereixen una confiança personal per exercir-ne les funcions. En conseqüència, es podran proveir per lliure designació els llocs següents:

- a) Els de caràcter directiu.
- b) Els de secretari o secretària personal o xofer o xofera.
- c) Els adscrits al gabinet de la Presidència de la corporació.
- d) Aquells altres en què així ho estableixi la relació de llocs de feina, atesa la naturalesa de les seves funcions.

2. En tot cas, tenen naturalesa directiva els llocs de feina classificats en el nivell 30.

Article 197. Participació en el Consell Balear de la Funció Pública

A la secció dedicada a la funció pública local del Consell Balear de la Funció Pública hi estaran representades les entitats locals i els representants del personal al servei de les entitats locals, en la forma que es determini reglamentàriament.

Article 198. Comissió de coordinació de funció pública local

1. El Govern de les Illes Balears podrà crear una comissió de coordinació de funció pública local, adscrita a la conselleria competent en matèria de funció pública o en matèria d'administració local.

2. La comissió de coordinació de funció pública local, sota la presidència del conseller o la consellera competent en matèria de funció pública o en matèria d'administració local, serà integrada per representants de les entitats locals i de les organitzacions sindicals més representatives dins l'àmbit de les entitats locals de les Illes Balears.

3. Són funcions de la comissió de coordinació de funció pública local l'estudi i la proposta de les condicions de treball del personal al servei de les entitats locals, i els acords poden adoptar la forma de pactes generals als quals es poden adherir expressament les entitats locals, per acord dels òrgans competents.

4. L'organització interna i les normes de funcionament d'aquesta comissió s'estableixen reglamentàriament.

Article 199. Col·laboració de la Inspecció de Qualitat, Organització i Serveis

Les entitats locals poden sol·licitar la col·laboració de la Inspecció General de Qualitat, Organització i Serveis de la comunitat autònoma per dur a terme tasques d'investigació en els supòsits d'indisidències delictives, de comissió de faltes molt greus o de situacions d'incompatibilitat que afectin el seu personal funcionari.

Article 200. Instrucció dels procediments disciplinaris

Els procediments disciplinaris incoats al personal funcionari de les entitats locals han de ser instruïts per personal d'igual o superior grup de classificació de la pròpia entitat o d'una altra administració pública.

Article 201. Cooperació en matèria de funció pública local

El Govern ha de vetllar per la disponibilitat de personal funcionari suficient per cobrir les funcions d'assessorament legal preceptiu, fe pública i control i fiscalització de la gestió econòmica financera i pressupostària, la comptabilitat, la tresoreria i la recaptació quan aquestes funcions no puguin ser exercides per personal d'habilitació nacional pels sistemes ordinaris. En aquest sentit, el Govern o els consells, en el marc de la funció de cooperació que els és pròpia, poden disposar de personal funcionari qualificat a càrrec seu per exercir aquestes funcions.

Article 201 bis²⁰

1. La conselleria competent en matèria de personal funcionari amb habilitació de caràcter estatal podrà conferir comissions de serveis a personal funcionari amb habilitació de caràcter estatal amb destinació definitiva a la comunitat autònoma de les Illes Balears per ocupar llocs reservats a aquest personal quan no hagués estat possible efectuar un nomenament provisional a favor d'un funcionari o una funcionària de la mateixa subescala i categoria a què estigui reservat el lloc, la qual cosa ha de quedar suficientment acreditada en l'expedient.

Les comissions de serveis s'han de resoldre seguint l'ordre de preferència següent:

- a) Comissió de serveis a favor del personal funcionari amb habilitació de caràcter estatal de la mateixa subescala i categoria a què estigui reservat el lloc de feina.
- b) Comissió de serveis a favor del personal funcionari amb habilitació de caràcter estatal de la mateixa subescala i distinta categoria.
- c) Comissió de serveis a favor del personal funcionari amb habilitació de caràcter estatal de distinta subescala.

2. La comissió de serveis s'ha d'efectuar a petició de l'entitat interessada i amb la conformitat del funcionari o la funcionària i de l'entitat en la qual presti serveis.

3. La concessió d'aquestes comissions de serveis ha de ser pel termini màxim d'un any i es podrà prorrogar anualment fins a un màxim de cinc anys.

²⁰ Article afegit per la Llei 4/2013, de 17 de juliol, esmentada en la nota 1.

4. Si la comissió no implicava canvi de residència del funcionari, el cessament i la presa de possessió s'hauran de produir en el termini de tres dies des de la notificació de l'autorització de la comissió. Si implicava canvi de residència, el termini ha de ser de cinc dies.

TÍTOL XI

HISENDES LOCALS

Article 202. Suficiència financera i autonomia

1. Els consells, els ajuntaments i la resta d'entitats locals de les Illes Balears han de disposar dels recursos financers suficients per al compliment de les funcions i competències que els són pròpies. En aquest sentit, tenen capacitat reglamentària per regular les seves pròpies finances en el marc de les lleis estatals i autonòmiques en matèria d'hisendes locals. També tenen dret a participar en els ingressos de la comunitat autònoma de les Illes Balears en els termes establerts en aquesta llei, en les successives de pressuposts i en la resta de normes autonòmiques.

2. Les entitats locals elaboren el pressupost i gestionen els seus recursos financers en règim de plena autonomia, amb subjecció a les lleis i a l'ordenament jurídic.

3. El Govern autònom ha de vetllar perquè la proporció d'ingressos tributaris propis i el finançament no condicionat de què disposen els municipis sigui suficient per garantir la seva autonomia en l'orientació de la despesa.

4. En l'àmbit autonòmic només per llei poden establir-se noves obligacions que suposin càrregues econòmiques addicionals. En aquest cas, es garanteixen als consells, als ajuntaments i a la resta d'entitats locals, els recursos suficients per fer front a la prestació dels serveis, la titularitat o gestió dels quals els sigui transferida o delegada. Tota nova atribució de competències ha d'anar acompanyada de l'assignació dels recursos suplementaris necessaris per finançar-la correctament, de manera que es tinguin en compte els costos dels serveis atribuïts.

Article 203. Tutela financera

1. Correspon a la comunitat autònoma l'exercici de la tutela financera sobre les entitats locals, sense perjudici de l'autonomia que els reconeix la Constitució. Així, les entitats locals han de comunicar el pressupost i la seva liquidació, els acords d'imposició de tributs locals i la resta de la documentació comptable i financera en els termes que reglamentàriament es determinin.

2. Les entitats locals elaboren el pressupost i gestionen els seus recursos financers en règim de plena autonomia, amb subjecció a les lleis i a l'ordenament jurídic.

3. El Govern autònom ha de vetllar perquè la proporció d'ingressos tributaris propis i el finançament no condicionat de què disposen els municipis sigui suficient per garantir la seva autonomia en l'orientació de la despesa.

4. En l'àmbit autonòmic només per llei poden establir-se noves obligacions a càrrec de les entitats locals o encomanar-los serveis que els suposin càrregues econòmiques addicionals. En aquest cas, la mateixa llei ha de determinar els mitjans de finançament corresponents als efectes de la suficiència financera de l'ens o dels ens locals afectats.

Article 204. Compensació de deutes

Si escau, la Tresoreria de la comunitat autònoma pot compensar a càrrec de les aportacions de qualsevol gènere que hagi de lliurar als ens locals o a les entitats dependents dels ens locals, els deutes vençuts, líquids i exigibles que aquests tenguin contrets amb el sector públic de la comunitat autònoma de les Illes Balears o els determinats per sentència ferma en els termes que es dictin per executar-los. En qualsevol cas, s'ha de donar audiència prèvia a l'entitat local i se li pot facilitar el pagament mitjançant ajornament o d'altre sistema que s'acordi dins els termes establerts en la normativa aplicable.

De la mateixa manera que l'establert al paràgraf anterior, els ens locals o les seves entitats dependents poden compensar a càrrec de les aportacions de qualsevol gènere que hagin de lliurar a la comunitat autònoma o a un altre ens local, els deutes vençuts, líquids i exigibles que aquests tenguin contrets amb dits ens locals o entitats dependents dels ens locals o els determinats per sentència ferma en els termes que es dictin per executar-los.

Article 205. Fons de col·laboració econòmica amb les entitats locals²¹

1. Els fons de col·laboració econòmica amb les entitats locals tenen com a objectiu contribuir a l'equilibri econòmic de les entitats locals de les Illes Balears, així com col·laborar en la consecució dels principis d'autonomia i suficiència financera interna i en la realització del principi de solidaritat.

2. Aquests fons es dotaran anualment i estaran constituïts per les aportacions pressupostàries de la comunitat autònoma de les Illes Balears destinades als municipis i a les entitats locals menors. L'import total dels fons ha de ser com a mínim del 0,7%²² del total dels ingressos propis de la comunitat autònoma, assignació a la qual s'arribarà gradualment de la forma següent: el 87,5% l'any 2008 i el cent per cent l'any 2009 i següents.

3. Els fons de col·laboració econòmica amb les entitats locals són els següents:

- a) Fons d'ajudes de caràcter finalista destinat al pagament de les retribucions dels batles o dels presidents de les entitats locals o, si s'escau, d'un membre electe del govern d'aquestes entitats a què es refereix l'article 74.1 d'aquesta llei.
- b) Fons de cooperació local, el qual s'ha de repartir anualment entre els municipis i els altres ens locals d'acord amb les regles següents:
 - 1a. La quantia d'aquest fons serà la quantitat resultant de restar de l'import total a què fa referència l'apartat 2 d'aquest article les ajudes a què es refereix la lletra a) anterior.
 - 2a. Les aportacions econòmiques als municipis i als altres ens locals que es facin a càrrec d'aquest fons no tenen caràcter finalista i, per tant, correspon a cada ens local determinar la finalitat concreta a què s'aplica.
 - 3a. El repartiment d'aquest fons es durà a terme de conformitat amb el règim jurídic i els criteris de distribució i funcionament que s'estableixin reglamentàriament, prèvia consulta amb la representació de les entitats locals de les Illes Balears.

²¹ Article modificat per la Llei 6/2007, de 27 de desembre, esmentada en la nota 1.

²² L'article 33.1 de la Llei 19/2019, de 30 de desembre, esmentada en la nota 1, estableix que «el percentatge mínim a què es refereix l'article 205.2 de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, és del 0,5%.»

- 4a. *Cap municipi no rebrà una participació anual que sigui inferior a la rebuda pel mateix municipi l'any anterior.*²³
- 5a. Amb càrrec a aquest fons es poden formalitzar convenis de col·laboració amb municipis i altres ens locals per a objectius determinats, els quals no estaran sotmesos als criteris de distribució abans esmentats. Aquests convenis de col·laboració podran ser de caràcter pluriennal sempre que quedi degudament justificat en l'expedient d'aprovació del conveni, en atenció a l'objectiu determinat al qual es destini l'ajuda i el cost econòmic de l'execució. Als ens locals que hagin subscrit els convenis esmentats, se'ls ha de detreure l'import anual que prevegi el conveni de les aportacions que els corresponguin, llevat que, excepcionalment, concorrin circumstàncies especials d'interès públic que aconsellin que aquesta detracció no tenguí lloc, la qual cosa s'ha de justificar i motivar en la tramitació de l'expedient i reflectir en el conveni.²⁴
- 6a. Els municipis que estiguin dotats d'un dels règims especials prevists en el capítol V del títol II d'aquesta llei participaran del Fons de cooperació local en la forma que estableixi la seva llei específica. La quantia del Fons de cooperació local que correspongui a aquests municipis de règim especial formarà part de la quantitat total establerta per al seu finançament especial.
- 7a. El decret que reguli el règim jurídic i els criteris de distribució i funcionament a què es refereix la regla 3a anterior pot preveure que les associacions d'entitats locals a què fa referència la disposició addicional cinquena de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, puguin ser també beneficiàries del fons de cooperació local.²⁵
- c) El fons de seguretat pública es distribuirà d'acord amb la normativa específica que resulti d'aplicació i sense perjudici, si escau, del caràcter plurianual de la imputació pressupostària en funció de l'exercici en que s'hagi de dur a terme la justificació de les despeses per part dels ajuntaments.²⁶
4. La gestió dels fons de col·laboració econòmica amb les entitats locals correspon a la conselleria competent en matèria de règim local.
5. No es d'aplicació a aquests fons la legislació en matèria de subvencions de les administracions públiques.

Article 206. Finançament d'infraestructures i serveis

1. El Govern pot promoure un pla de finançament d'infraestructures i de serveis públics amb l'objecte d'estimular i equilibrar territorialment les infraestructures i els serveis locals en tot el territori balear. El pla ha d'estar orientat preferentment a la prestació dels serveis municipals obligatoris i a les infraestructures i als serveis de caire mediambiental.

²³ L'article 33.2 de la Llei 19/2019, de 30 de desembre, esmentada en la nota 1, estableix que «per a l'any 2020, se suspèn l'aplicació de la norma que conté la regla 4a de la lletra b) de l'article 205.3 de la Llei 20/2006 esmentada en els casos en què la disminució respecte de l'any anterior derivi de l'aplicació del criteri de la població».

²⁴ Regla modificada per la Llei 13/2017, de 29 de desembre, esmentada en la nota 1.

²⁵ Regla afegida per la Llei 14/2018, de 28 de desembre, esmentada en la nota 1.

²⁶ Lletra afegida per la Llei 15/2012, de 27 de desembre, esmentada en la nota 1. Posteriorment, ha estat modificada per la Llei 4/2013, de 17 de juliol, també esmentada en la nota 1.

2. La planificació d'infraestructures i serveis ha d'estar coordinada amb els plans que eventualment estableixin les altres administracions públiques.

Article 207. Programes sectorials

Els diversos departaments del Govern autònom han d'establir lliurement els programes específics de foment i ajuda als ens locals en relació amb finalitats determinades, sense perjudici de l'eventual inclusió i la coordinació en el pla a què es refereix l'article anterior.

Article 208. Participació local

1. Tots els programes i el Fons de cooperació amb les entitats locals, sigui quina sigui la seva naturalesa, han de ser objecte de consulta amb la representació de les entitats locals de les Illes Balears abans de ser establerts.

2. El Govern autònom ha de comunicar a les entitats locals la quantia del Fons de cooperació local i els criteris de repartiment després d'aprovar el projecte de llei de pressuposts.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera

Les sancions econòmiques que preveu l'article 186.3 poden ser actualitzades conformement amb les variacions que experimenti l'Índex de Preus del Consum dins l'àmbit de les Illes Balears.

Disposició addicional segona

Totes les referències al Fons de cooperació municipal després de l'entrada en vigor d'aquesta llei s'han d'entendre referides al Fons de cooperació local.

Disposició addicional tercera

Als únics efectes de l'ingrés i la promoció en les diferents categories de la policia local dels municipis de les Illes Balears, el títol propi de la Universitat de les Illes Balears de graduat en seguretat i ciències policials tindrà l'equivalència a la titulació exigida per a l'ingrés al grup B a la legislació bàsica estatal sobre funció pública.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria primera

Els procediments iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei s'han de regir per la normativa vigent en el moment d'incoar-los.

Disposició transitòria segona²⁷

1. La regulació dels fons a què es refereix l'article 205 d'aquesta llei tindrà efectes a partir de dia primer de gener del 2008.

²⁷ Disposició modificada per la Llei 6/2007, de 27 de desembre, esmentada en la nota 1.

2. Fins que no s'aprovi el reglament que ha de desenvolupar el Fons de cooperació local a què es refereix la lletra b) de l'article 205.3 d'aquesta llei és d'aplicació el Decret 22/2005, de 4 de març, pel qual es regulen el règim jurídic, els criteris de distribució i el funcionament del Fons de cooperació municipal.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

1. Queden derogades les disposicions següents:
 - a) La Llei 5/1991, de 27 de febrer, de mancomunitats de municipis.
 - b) El punt 4 de la disposició addicional dotzena de la Llei 8/2004, de 23 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública.
 - c) La disposició addicional sisena de la Llei 13/2005, de 27 de desembre, de mesures tributàries i administratives.
2. També queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior en tot el que s'oposin al que disposa aquesta llei.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per desplegar reglamentàriament aquesta llei en el termini d'un any des que entri en vigor. En el mateix termini les entitats locals de les Illes Balears han de dictar les disposicions oportunes per adaptar-se a les determinacions d'aquesta llei.

Disposició final segona. Gravamen municipal regulat a l'article 184

1. Tipus de gravamen
El límit màxim del tipus de gravamen per a cada tram de base imposable de les tarifes és el següent:

Tarifa I: energia subministrada en baixa tensió

Base imposable: consum en el període de gravamen	Tipus de gravamen màxim: euros
Fins a 3.000 kWh	Exempt
De 3.000 kWh fins a 10.000 kWh	0,003665 euros
De 10.001 kWh fins a 20.000 kWh	0,004582 euros
Més de 20.000 kWh	0,005498 euros

Tarifa II: energia subministrada en mitja tensió

Base imposable: consum en el període de gravamen	Tipus de gravamen màxim: euros
Fins a 400.000 kWh	0,001833 euros
De 400.001 kWh fins a 1.500.000 kWh	0,002749 euros
De 1.500.000 kWh fins a 3.000.000 kWh	0,003665 euros
Més de 3.000.000 kWh	0,004582 euros

Tarifa III: energia subministrada en alta tensió

Base imposable: consum en el període de gravamen	Tipus de gravamen màxim: euros
Única	0,001833 euros

Per determinar l'import del gravamen s'aplicarà la tarifa que correspongui de les dues esmentades, segons que l'energia consumida se subministri en baixa o en alta tensió.

2. Repercussió del gravamen

La repercussió del gravamen es realitzarà en el mateix document en què s'hagi de realitzar la repercussió de la tarifa elèctrica, amb suficient especificació i separació de la resta de conceptes i partides reflectits en aquest document.

3. Efectivitat de les mesures de finançament

Les mesures de finançament del soterrament de les esteses aèries previstes en aquesta llei començaran a produir efecte des de l'1 de gener del 2007. El primer abonament del gravamen sobre la tarifa elèctrica serà el corresponent al primer període de gravamen que s'iniciï a partir de l'entrada en vigor de l'ordenança fiscal respectiva.

El Govern de les Illes Balears, mitjançant la conselleria competent en matèria d'energia, coadjuvarà amb els ajuntaments per tal d'aplicar el gravamen municipal sobre la tarifa elèctrica.

Disposició final tercera

Aquesta llei entra en vigor, una vegada publicada en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, el dia 31 de desembre del 2006.